

Joachim Brudziński

DKIN-M-093-7/2018

Warszawa, dnia 31 lipca 2018 r.

Egz. Nr 1

Pan
insp. dr n.med. Radosław Juźwiak
Dyrektor Centralnego Laboratorium
Kryminalistycznego Policji

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli zrealizowanej w trybie zwykłym, ujętej w *Planie kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na rok 2018* na temat: *Realizacja zadań statutowych oraz działalność finansowa i wydatkowanie środków publicznych przez Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji*, przeprowadzonej w terminie od 12 lutego 2018 r. do 24 kwietnia 2018 r. w Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji (dalej Instytut lub CLKP) z siedzibą przy Al. Ujazdowskie 7, 00-583 Warszawa.

I. Informacje ogólne

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej* (dalej ustawa *o kontroli*)¹, przez zespół kontrolerów MSWiA w składzie:

kierownik zespołu - Departamencie Kontroli i Nadzoru MSWiA,

członek zespołu - Departamencie Kontroli i Nadzoru MSWiA,

Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

1. Zgodność działań Instytutu z przepisami prawa i Statutem.
2. Prawidłowość wydatkowania środków publicznych.
3. Zarządzanie CLKP w aspekcie prowadzonej polityki kadrowej.
4. Realizacja wybranego zamówienia publicznego.

Kontrolą objęty został okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2017 r.

¹ Dz. U. Nr 185, poz. 1092.

Celem kontroli była ocena działalności finansowej, organizacji i jakości pracy oraz jakości zarządzania Instytutem.

Oceny działalności jednostki kontrolowanej dokonano na podstawie ustalonego stanu faktycznego, przy zastosowaniu kryteriów kontroli wynikających z ustawy o kontroli, takich jak: legalność, gospodarność, celowość oraz rzetelność.

Od 12 kwietnia 2013 r. do 4 maja 2016 r. kierownikiem jednostki kontrolowanej był
Od 5 maja 2016 r. do 6 grudnia 2016 r. kierownikiem jednostki kontrolowanej
był i a od 23 maja 2017 r. na stanowisko Dyrektora CLKP powołany został
insp. Radosław Juźwiak.

W zakresie realizacji zadań statutowych kontroli poddano zadania związane z bezpieczeństwem i porządkiem publicznym, finansowane przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych z dotacji podmiotowych i celowych. Szczegółowo zbadano zadanie CLKP związane z rozwojem metod badawczych i technologii służących zapobieganiu przestępczości oraz wykrywaniu przestępstw i ich sprawców, w tym opracowywanie opinii i ekspertyz kryminalistycznych na użytek postępowań prowadzonych przez jednostki Policji, a także nadzór merytoryczny nad funkcjonowaniem laboratoriów kryminalistycznych komend wojewódzkich Policji, w zakresie szkolenia i potwierdzania kompetencji personelu badawczego oraz określenia standardów pracy stosowanych w laboratoriach.

W ramach kontroli działalności finansowej Instytutu, badaniem zostały objęte zarówno procedury oraz prawidłowość tworzenia na ich podstawie rocznych planów finansowych, a także sprawozdań finansowych (miesięcznych oraz rocznych). Dodatkowo w zakresie prawidłowości wydatkowania środków publicznych sprawdzone zostały wydatki dokonane przez CLKP w ramach otrzymanej od Ministra Spraw Wewnętrznych dotacji podmiotowej oraz dotacji celowej. Kontrolą objęto kwotę 264 051,6 zł.

W obszarze polityki kadrowej próbą objęto 12 pracowników badawczo - technicznych (zarówno pracowników jak i funkcjonariuszy) oraz 2 osoby zajmujące stanowiska kierownicze. W zakresie zatrudniania kontroli poddano przyjęcia do pracy 5 pracowników CLKP, natomiast w zakresie zwolnień - 8 pracowników. Skontrolowano wszystkie powołania/mianowania na stanowiska kierownicze w okresie objętym kontrolą. W trakcie kontroli zweryfikowano także dokonywanie ocen w zakresie dorobku naukowego i technicznego wszystkich pracowników badawczo-technicznych.

W zakresie zamówień publicznych skontrolowano postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę i instalację nowego systemu GC-MS (chromatograf gazowy sprzężony z detektorem mas) z autosamplerem do nastrzyków próbek ciekłych, w trybie headspace oraz SPME typu XYZ wraz z wyposażeniem i oprogramowaniem oraz przeprowadzenie szkolenia z obsługi i działania systemu. Wartość zamówienia wyniosła 378 840,00 zł brutto.

¹ Z dniem 5 maja 2016 r. i został wyznaczony do pełnienia funkcji Kierownika Instytutu CLKP. Z dniem 7 grudnia 2016 r. powołany do pełnienia obowiązków Dyrektora CLKP.

II. Ocena ogólna

Działania Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji w zakresie działalności finansowej, organizacji i jakości pracy oraz jakości zarządzania Instytutem oceniono **pozytywnie mimo nieprawidłowości**.

CLKP prawidłowo realizowało swoje zadania statutowe związane z bezpieczeństwem i porządkiem publicznym, finansowane przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dotacji podmiotowej i celowej, w tym związane z rozwojem metod badawczych i technologii służących zapobieganiu przestępczości oraz wykrywaniu przestępstw i ich sprawców, a także ze sprawowaniem nadzoru merytorycznego nad funkcjonowaniem laboratoriów kryminalistycznych komend wojewódzkich (Stołecznej) Policji (w zakresie szkolenia i potwierdzania kompetencji personelu badawczego oraz określenia standardów pracy stosowanych w laboratoriach). Niemniej jednak w CLKP nie prowadzono badań naukowych, lecz tylko prace badawczo-rozwojowe.

W Instytucie prawidłowo była prowadzona działalność finansowa, w tym właściwie wydatkowano środki publiczne. W okresie objętym kontrolą podstawą gospodarowania przez CLKP dostępnymi środkami były roczne plany finansowe, pozytywnie zaopiniowane przez Radę Naukową. Wymienione plany zawierały elementy określone w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. *o instytutach badawczych* (dalej *ustawa o instytutach badawczych* lub *ustawa*)³. Środki otrzymane od MSWiA w formie dotacji podmiotowych oraz celowych zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, a niewykorzystane środki zostały zwrócone do MSWiA. W CLKP prawidłowo wykonywano również obowiązek sprawozdawczy.

Pozytywnie oceniono także realizację zamówienia publicznego pn. *Dostawa i instalacja nowego systemu GC-MS (chromatograf gazowy sprzężony z detektorem mas) z autosamplerem do nastrzyków próbek ciekłych, w trybie headspace oraz SPME typu XYZ wraz z wyposażeniem i oprogramowaniem oraz przeprowadzenie szkolenia z obsługi i działania systemu na potrzeby realizacji projektu NCBR nr DOB-BIO7/21/01/2015 na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa pt. Kołowy Autonomiczny Namierzacz i Analizator „KANIA”* (dalej *postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę i instalację nowego systemu GC-MS (chromatograf gazowy sprzężony z detektorem mas) z autosamplerem do nastrzyków próbek ciekłych*).

Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie organizacji CLKP oraz prowadzonej w Instytucie polityki kadrowej, w tym w zakresie uczestnictwa w projektach, zadaniach i programach finansowanych ze środków publicznych lub innych źródeł finansowania. Dotyczyły one nieustalenia planów działalności, braku określenia w regulaminie organizacyjnym komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za prowadzenie badań naukowych. W CLKP nie określono zasad prowadzenia naborów na stanowiska inne niż naukowe. W Instytucie nie było podziału stanowisk na kategorie, o których mowa w art. 39 ust. 1 pkt 1, 3-7 *ustawy o instytutach badawczych*, nie opracowano przepisów przejściowych umożliwiających pracownikom zatrudnionym przed ustaleniem dodatkowych kwalifikacji na tych stanowiskach dostosowanie się do nich oraz nie zweryfikowano spełniania wymagań wśród pracowników badawczo-technicznych zatrudnionych przed ich ustaleniem. W CLKP nie było regulacji, która jasno wskazywałaby, że dodatkowe kwalifikacje na stanowiska badawczo-techniczne ustalił Dyrektor. Oceny pracy pracowników badawczo-technicznych

³ Dz. U. z 2017 r., poz. 1158, z późn. zm.

dokonano po roku, a funkcjonariusza po ok. 10 miesiącach od zakończenia okresu podlegającego ocenie. Nie dokonywano ocen funkcjonariuszy i pracownika w zakresie dorobku naukowego i technicznego. Stwierdzono 1 przypadek niezawarcia z pracownikiem badawczo-technicznym umowy o zakazie konkurencji, a także fakt niezawierania tych umów z pracownikami, którzy powinni zostać sklasyfikowani jako pracownicy inżynieryjno-techniczni. Stwierdzono zwłokę przy zawieraniu umowy o zakazie konkurencji z pracownikiem badawczo-technicznym. Zdiagnozowano przypadki niewłaściwego sporządzania uzasadnień do przyznania nagród indywidualnych i motywacyjnych. Wystąpił przypadek zatrudnienia pracownika na podstawie umowy cywilnoprawnej przy pracy tego samego rodzaju, co wynikająca ze stosunku pracy. W zakresie realizacji przez CLKP projektów, zadań i programów finansowanych ze środków publicznych lub innych źródeł finansowania stwierdzono nieprawidłowość polegającą na określeniu w regulacji wewnętrznej możliwości zawierania z policjantami pełniącymi służbę w CLKP umów cywilnoprawnych, co było niezgodne z ustawą o Policji⁴. W konsekwencji na podstawie przyjętej próby stwierdzono 7 przypadków zawierania umów cywilnoprawnych z funkcjonariuszami zaangażowanymi w realizację projektów, co także stanowiło nieprawidłowość.

III. Ustalenia kontroli

1. Zgodność działań Instytutu z przepisami prawa i Statutem.

1.1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o instytutach badawczych i Statutu.

W okresie objętym kontrolą w CLKP plany tematyczne określające kierunek i rozwój badań naukowych oraz innych realizowanych przez Instytut zadań zawarto w dokumencie pn. *Strategia rozwoju na lata 2012-2016* oraz w dokumencie pn. *Strategia rozwoju 2017-2021*. Pierwszy z tych dokumentów został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Naukową CLKP, co było zgodne z art. 29 ust. 2 pkt 5 ustawy o instytutach badawczych. *Strategia rozwoju 2017-2021* została przekazana 20 grudnia 2017 r. na posiedzenie Rady Naukowej celem dalszego procedowania. Stwierdzono, że powyższe dokumenty zostały opracowane w sposób ogólny. Nie zostały w nich sformułowane najistotniejsze plany działania Instytutu na dany rok. Nieustalenie planów działalności Instytutu było niezgodne z dyspozycją art. 24 ust. 1 pkt 1 ustawy o instytutach badawczych i zostało uznane za **nieprawidłowość**. Przyczyną powstania nieprawidłowości było przekonanie, że plany te zawarte są w ww. strategiach. Skutkiem stwierdzonej nieprawidłowości było nieokreślenie przez Instytut najważniejszych celów do realizacji na dany rok. Powyższe zadanie należało do obowiązków Dyrektora CLKP.

[Dowód: akta kontroli – Tom I, str. 100-234]

W latach 2016 – 2017 Instytut realizował zadania statutowe polegające na prowadzeniu prac rozwojowych oraz przystosowaniu ich wyników do potrzeb praktyki lub wdrażania poprzez zaangażowanie w projekty. W okresie objętym kontrolą CLKP zaangażowane było w realizację 20 projektów badawczych i prac rozwojowych w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki⁵.

⁴ Dz. U. z 2017 r., poz. 2067, z późn. zm.

⁵ Dz. U. z 2018 r., poz. 87.

W CLKP w okresie objętym kontrolą nie prowadzono badań naukowych. Jak wyjaśnił kierownik jednostki kontrolowanej, w CLKP były prowadzone prace badawczo-rozwojowe. Wszystkie projekty realizowane w CLKP służyły opracowaniu prototypów i projektów pilotażowych oraz demonstracjom, testowaniu i walidacji nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług. Cel realizowanych projektów wypełniał definicję prac rozwojowych zawartych w art. 2 pkt 4 lit. a-b ustawy o zasadach finansowania nauki. Jak wskazał kierownik jednostki kontrolowanej, niektóre działania podejmowane przez CLKP na poszczególnych etapach projektów (np. projekt „KANIA” oraz „micromole”) mogły wpisywać się w definicję badań naukowych. Niemniej jednak cel główny dwóch ww. projektów oraz pozostałych pozostaje ten sam, tj. tworzenie i projektowanie nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów procesów i usług i jest on tożsamy z definicją prac rozwojowych. W związku z powyższym w CLKP dla określenia realizowanych projektów używano pojęcia projekty badawczo-rozwojowe. Niezależnie od powyższego w regulaminie organizacyjnym CLKP przewidziano możliwość prowadzenia badań naukowych. Zadania tego nie przypisano natomiast do żadnej z komórek organizacyjnych CLKP, o czym będzie mowa w dalszej części dokumentu.

W Instytucie prowadzono, utrzymywano i rozwijano następujące wykrywcze bazy danych:

- Centralna Registratura Daktyloskopijna wraz z automatycznym systemem identyfikacji daktyloskopijnej (AFIS) oraz Krajowym Punktem Dostępu Eurodac i Krajowym Punktem Kontaktowym ds. międzynarodowej wymiany danych daktyloskopijnych;
- baza danych DNA;
- Zbiór PROFIL;
- Zbiór EUCAP;
- Krajowy Zbiór Łusek i Pocisków;
- Zbiory Wzorców Broni i Amunicji;
- Krajowy Zbiór Wkładek Złamanych.

Do dnia 31 grudnia 2017 r. w bazach danych AFIS zgromadzono 3935150 kart daktyloskopijnych, 340209 odbitek dłoni, 116250 obrazów NN śladów z miejsc zdarzeń. W 2017 r. wprowadzono 68586 kart daktyloskopijnych, 64817 odbitek dłoni i 7877 obrazów NN śladów. Z baz danych usunięto zapisy dla 7375 kart daktyloskopijnych (wraz z dłońmi) i 4693 NN śladów. Za pomocą urządzeń do szybkiej identyfikacji osób na podstawie linii papilarnych wykonano 47490 weryfikacji ich tożsamości, odnotowując 13988 hitów. W 2017 r. do Centralnej Registratury Daktyloskopijnej wpłynęło łącznie 34642 kart daktyloskopijnych oraz wykonano 3105 wywiadów daktyloskopijnych. Usunięto na wniosek uprawnionych organów 2810 kart daktyloskopijnych z prowadzonych zbiorów oraz dokonano 4757 wypożyczeń kopii kart daktyloskopijnych. W 2017 roku zainicjowano pracę w kierunku rozbudowy systemów wspierających przetwarzanie odcisków palców obejmującą modernizację istniejącego systemu AFIS.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. zasoby bazy danych DNA zawierały: 82613 profili DNA, w tym 9956 profili NN śladów, 68880 profili DNA podejrzanych, 1139 profili DNA NN zwłok, 413 profili DNA osób zaginionych, 32 profile DNA NN osób oraz 2193 profile DNA osób spokrewnionych z osobami zaginionymi. W celu rozwoju bazy danych DNA podejmowano działania zmierzające do zwiększenia możliwości jej wykorzystania, takie jak np. modernizacja systemu informatycznego przetwarzającego dane osobowe w bazie, zwiększenie zakresu dostępu do informacji i efektywność ich przekazywania

między jednostkami Policji, a bazą danych DNA za pośrednictwem systemu KSIP, zwiększenie sprawności i szybkości informowania jednostek Policji o rejestracji profili w bazie danych DNA poprzez rezygnację z informacji w formie papierowej na rzecz danych rejestrowanych przez CLKP w systemie KSIP.

W ramach zbioru PROFIL w 2016: wprowadzono 1340 profili (łącznie 8254 profile), natomiast w 2017: wprowadzono 786 profili (łącznie 9040 profili).

CLKP posiada dostęp do bazy EUCAP zawierającej wymalowania powłok lakierowych, która zwiększa możliwości identyfikacji pojazdów na podstawie zabezpieczonych próbek lakierów na potrzeby postępowań prowadzonych przez jednostki Policji w sprawach wypadków drogowych. W 2016 roku baza liczyła 15339 rekordów dotyczących pojazdów i ich elementów.

W Krajowym Zbiorze Łusek i Pocisków przechowywane są łuski i/lub pociski znalezione na miejscach przestępstw, jak również odstrzelone z niezidentyfikowanej broni oraz łuski z amunicji odstrzelonej z broni będącej w legalnym użytkowaniu, która została zgłoszona jako utracona. W latach 2016 – 2017 do ww. zbioru wprowadzono: 83 łuski oraz 86 pocisków pochodzących od naboju odstrzelonych z broni niezidentyfikowanej, różnych kalibrów do 73 spraw oraz 269 kompletów łusek pochodzących od broni utraconej. Na podstawie Krajowych Zbiorów Łusek i Pocisków pozytywnie zidentyfikowano 30 egzemplarzy broni.

W roku 2016 zbiory wzorców amunicji powiększyły się o 14 pozycji (z 275 do 289), natomiast w roku 2017 o 5 pozycji (z 289 do 294). Zbiory wzorców broni w latach 2016-2017 powiększyły się o 242 pozycje (z 1945 do 2187). Zbiory wzorców broni powiększały się dzięki dokonywanym zakupom broni.

W Krajowym Zbiorze Wkładek Złamanych przechowywane są wkładki profilowe zamków budowlanych, które zostały sforsowane metodą niszczącą, tj. poprzez złamanie ich korpusów ze śladami narzędzi użytych do ich złamania, sztyldy osłaniające te wkładki ze śladami narzędzi użytych do forsowania wkładek, jak również różnego rodzaju narzędzia używane przez sprawców do forsowania wkładek. Jak wyjaśnił kierownik jednostki kontrolowanej dzięki zbiorowi możliwe jest powiązanie miejsc zdarzeń – włamań, na których użyto tego samego narzędzia. W 2016 r. wprowadzono do zbioru 1610 pozycji (wkładki, sztyldy, narzędzia), a w 2017 r. 1612 pozycji.

[Dowód: akta kontroli – Tom I, str. 100-205]

W okresie objętym kontrolą dokonano 13 sprawdzeń, w tym zarejestrowano 10 nowych dokumentów oraz wyrejestrowano z Kartoteki Dokumentów Anonimowych 1 dokument. Na koniec 2016 r. baza ta zawierała 1353 dokumenty⁶. Od 2 stycznia 2017 r. do 29 grudnia 2017 r. dokonano 5 sprawdzeń, w tym zarejestrowano 4 nowe dokumenty oraz wyrejestrowano z bazy 2 dokumenty. W 2017 roku Kartoteka Dokumentów Anonimowych zawierała 1356 dokumentów⁷.

W odniesieniu do zbiorów odwzorowań matryc z maszyn wykorzystywanych na terenie Polski do produkcji płyt CD i DVD oraz w bazach oznaczeń identyfikacyjnych pojazdów VIN i SEP w latach 2016-2017 nie zarejestrowano nowych pozycji w obydwu zbiorach. Jak wyjaśnił kierownik jednostki kontrolowanej, w okresie objętym kontrolą utrzymywano zbiór odwzorowań matryc z maszyn wykorzystywanych na terenie Polski do produkcji płyt CD i DVD, pomimo braku wpływu

⁶ Sprawdzono i zarejestrowane.

⁷ Jw.

w ostatnim czasie stosownych wzorów. Od kilku lat odnotowuje się spadek przestępstw związanych z nielegalną produkcją nośników optycznych, jakimi są płyty CD i DVD, w związku z coraz szerszym dostępem poprzez Internet do treści, które wcześniej były dystrybuowane głównie za pomocą nośników optycznych. Ponieważ CLKP nie otrzymało dotychczas wytycznych co do konieczności wstrzymania funkcjonowania tego zbioru, jest on w dalszym ciągu utrzymywany. Z kolei baza oznaczeń identyfikacyjnych pojazdów VIN zawierała dane pojazdów produkowanych do 2012 roku, tj. do momentu przekształcenia w Bazę FAVI (*Forensic Aid for Vehicle Identification - Baza danych oznaczeń identyfikacyjnych pojazdów*). Od 2012 roku wszystkie dane oznaczeń identyfikacyjnych pojazdów są wprowadzane do bazy FAVI, do której przeniesione zostały również dane z bazy VIN. Sama baza VIN nie jest więc już rozwijana i stała się narzędziem archiwalnym, przydatnym jedynie w przypadku weryfikacji poprawności migracji danych do bazy FAVI. Podobnie baza SEP (baza oznaczeń identyfikacyjnych pojazdów wyprodukowanych na terenie Polski) nie jest już rozwijana, ale jest utrzymywana jako narzędzie archiwalne potrzebne w przypadkach badań pojazdów wyprodukowanych przed 2007 r.

Biorąc pod uwagę brak dalszego rozwoju ww. baz stwierdzono, że obecny statut CLKP nie jest aktualny, gdyż określa zadanie związane z rozwojem tych baz, które faktycznie nie jest realizowane. Powyższe uznano za **uchybiecie**.

W latach 2016-2017 CLKP zatwierdziło 3 specyfikacje techniczne dotyczące pozbawiania broni palnej cech użytkowych oraz potwierdziło pozbawienie broni cech użytkowych 802 egzemplarzy broni palnej. W dniu 8 kwietnia 2016 r. weszło w życie rozporządzenie wykonawcze Komisji UE 2015/2403 z dnia 15 grudnia 2015 r. ustanawiające wspólne wytyczne dotyczące norm i technik pozbawiania broni cech użytkowych (w celu zagwarantowania, że broń pozbawiona cech użytkowych trwale nie nadaje się do użytku). Z chwilą wejścia w życie przepisów ww. rozporządzenia CLKP nie utraciło uprawnień do zatwierdzania specyfikacji technicznych. W wykazie UE nadal figuruje CLKP jako instytucja uprawniona do potwierdzania prawidłowości pozbawienia broni palnej cech użytkowych na terenie Polski. CLKP nie dokonuje obecnie oceny i potwierdzania prawidłowości pozbawiania broni palnej cech użytkowych z powodu braku w Polsce przepisów wykonawczych do ww. rozporządzenia.

W okresie objętym kontrolą CLKP prowadziło międzynarodową wymianę danych identyfikacyjnych i wykrywczych w ramach takich mechanizmów jak: Krajowy Punkt Dostępu do Eurodac, Krajowy Punkt Kontaktowy ds. międzynarodowej wymiany danych daktyloskopijnych, baza danych/aplikacja FAVI (Forensic Aid for Vehicle Identification) przeznaczona dla międzynarodowego grona ekspertów kryminalistyki, zajmujących się badaniem oznaczeń identyfikacyjnych pojazdów oraz służb zwalczających przestępczość samochodową, Krajowy Punkt Kontaktowy ds. automatycznej wymiany danych DNA z krajami UE.

[Dowód: akta kontroli – Tom I str. 100-205, Tom IV, str. 5-152, 250-320]

CLKP współpracowało z jednostkami Policji oraz pozostałymi jednostkami organizacyjnymi podległymi ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych w zakresie wsparcia naukowo-technicznego w prowadzonych przez te jednostki postępowaniach. Wsparcie to polegało m.in. na udziale biegłych w oględzinach, prowadzonych w trybie art. 308 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. *Kodeks postępowania karnego*⁸ oraz wspomaganie środkami technicznymi w czynnościach

⁸ Dz. U. z 2017 r., poz. 1904.

wykrywczych i operacyjnych, a także w działaniach ukierunkowanych na zwalczanie konkretnego rodzaju przestępstw. Pracownicy CLKP wspierali proces kształcenia, prowadząc szkolenia i wykłady z zakresu wybranych zagadnień w ramach poszczególnych specjalności kryminalistycznych oraz prowadząc zajęcia w ramach kursu specjalistycznego dla techników kryminalistyki.

Współpraca CLKP na arenie międzynarodowej polegała na udziale w pracach eksperckich grup roboczych Europejskiej Sieci Instytutów Nauk, warsztatach roboczych organizowanych w ramach porozumienia TRIADA, konferencjach i szkoleniach organizowanych przez INTERPOL i Europol, a także przedsięwzięciach wynikających ze zobowiązań międzynarodowych (eu-LISA). Elementem współpracy było także zaangażowanie Instytutu w realizację projektów w ramach programów unijnych – Horyzont 2020 i Erasmus+. CLKP współpracowało również z komitetem technicznym międzynarodowej organizacji normalizacyjnej ISO/TC 272 „Forensic sciences” oraz brało aktywny udział we wspieraniu i organizacji szkoleń dla funkcjonariuszy Policji z krajów europejskich.

[Dowód: akta kontroli – Tom I str. 100-205]

W okresie objętym kontrolą CLKP współdziałało w tworzeniu i opiniowaniu aktów prawnych w obszarze bezpieczeństwa publicznego i zwalczania przestępczości.

W latach 2016-2017 pracownicy CLKP wzięli udział w 57 konferencjach i innych wydarzeniach naukowych podnoszących kwalifikacje naukowe, 102 szkoleniach i seminariach podnoszących kwalifikacje zawodowe i 15 kursach specjalistycznych.

[Dowód: akta kontroli – Tom I str. 100-205]

CLKP rozwijało metody badawcze i technologie służące zapobieganiu przestępczości oraz wykrywaniu przestępstw i ich sprawców, w tym opracowywało opinie i ekspertyzy kryminalistyczne na użytek postępowań prowadzonych przez jednostki Policji. W toku kontroli analizie poddano 50 spraw zakończonych sporządzeniem opinii/ekspertyzy. Pracownicy Instytutu prowadzili prace mające na celu opracowanie nowoczesnych narzędzi i metod badawczych w ramach realizowanych projektów badawczo-rozwojowych.

W Zakładzie Badań Dokumentów i Technik Audiowizualnych CLKP opracowano programy komputerowe wspomagające analizę pisma ręcznego i podpisów, umożliwiające poszerzenie spektrum analitycznego w zakresie wykonywanej ekspertyzy pismoznawczej. Z kolei w Zakładzie Broni i Mechanoskopii CLKP w ramach realizowanego projektu badawczo-rozwojowego opracowano stanowiska prototypowe służące do rozkodowywania i pozyskiwania do celów procesowych informacji z podzespołów elektronicznych zainstalowanych oraz zdemontowanych z pojazdów i maszyn roboczych. Stanowiska te służą do wykrywania nieautoryzowanej modyfikacji zawartych w nich informacji oraz do badań urządzeń służących do kradzieży pojazdów, jak również do ustalenia oryginalnych numerów identyfikacyjnych pojazdów i ich części. W Zakładzie Broni i Mechanoskopii CLKP w ramach realizacji jednego z projektów opracowano następujące narzędzia i urządzenia: mikroskop magnetyczny, magnetometr, urządzenie do wykrywania naprężeń i defektów, magnetoskop – skaner magnetoptyczny. Opracowano również metodykę badań nieniszczących materiału przekazanego do wykonania ekspertyz mechanoskopijnych.

W okresie objętym kontrolą w Zakładzie Daktyloskopii CLKP opracowano technologię nowoczesnego namiotu do ujawniania śladów linii papilarnych metodą cyjanoakrylową w warunkach polowych. Zaprojektowano również odpowiednie urządzenia do ujawniania śladów metodą cyjanoakrylową oraz elektroniczny moduł sterujący całym procesem.

W Zakładzie Biologii CLKP w latach 2016 - 2017 została wdrożona do działań wykrywczych nowoczesna technologia sekwencjonowania następnej generacji (NGS), która umożliwia jednocześnie wykorzystanie wielu markerów genetycznych o wysokiej informatywności oraz określenie cech fenotypowych i pochodzenia biogeograficznego. W 2017 r. technologia ta została wykorzystana w ramach czynności wykrywczych prowadzonych przez Wydział Dochodzeniowo Śledczy KWP w Gdańsku. W wyniku przeprowadzonych badań technologią Illumina FGx uzyskano profil w zakresie autosomalnych markerów STR, markerów STR chromosomów płci X,Y, oraz markerów identyfikacyjnych SNP, wykonano predykcję fenotypu oraz określono pochodzenie biogeograficzne. Ponadto, w celu usprawnienia pracy laboratoryjnej w ramach bazy danych DNA wprowadzono nowe pakiety kryminalistyczne do pobierania wymazu ze śluzówki policzków zawierające kartę FTA oraz zmodyfikowano proces badawczy poprzez wprowadzenie metody amplifikacji bezpośredniej, co w znacznej mierze wpłynęło na skrócenie czasu wykonywania badań genetycznych, jak również na zmniejszenie kosztów.

Jednocześnie utworzono specjalizację z zakresu analizy plam krwawych w ramach czynności wykonywanych przez certyfikowanego specjalistę. Certyfikaty zawodowe z tego zakresu uzyskało dwóch przedstawicieli CLKP oraz 16 przedstawicieli laboratoriów kryminalistycznych KWP/KSP.

W Zakładzie Chemii CLKP w ramach realizowanych projektów badawczych kupiono wyposażenie badawcze w postaci: elektroforezy kapilarnej z detektorem DAD i UV oraz piec muflowy, spektrofotometr w podczerwieni (FTIR) sprzężony z chromatografem gazowym z detektorem płomieniowo-jonizacyjnym (GC-FID), aparat do pomiaru temperatury topnienia związków OptiMelt MPA100, chromatograf gazowy z detektorem masowym oraz autosamplerem umożliwiającym automatyczną analizę próbek pobranych metodą SPME, chromatograf gazowy GC/MS z potrójnym kwadrupolem sprzężony z detektorem mas oraz wyparkę rotacyjną do usuwania rozpuszczalników z mieszanin reakcyjnych. Wyżej wymieniona aparatura po zakończeniu prac badawczych wykorzystywana była do prowadzenia badań kryminalistycznych na potrzeby opinii wydawanych w Zakładzie Chemii CLKP.

Pracownicy Instytutu w 2016 r. wydali 3562 opinie, natomiast w 2017 r. 3265 opinii. W toku kontroli analizie poddano 50 spraw zakończonych sporządzeniem opinii/ekspertyzy. Opinie i ekspertyzy były wydawane przez uprawnione osoby i nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości. W przypadkach czterech⁹ ekspertyz stwierdzono natomiast **uchybie**nie w dokumentacji polegające na niewpisaniu w karcie opinii daty planowanego terminu wykonywania badań.

[Dowód: akta kontroli – Tom I str. 387-395]

CLKP sprawowało nadzór merytoryczny nad funkcjonowaniem laboratoriów kryminalistycznych komend wojewódzkich (Stołecznej) Policji w zakresie szkolenia i potwierdzania kompetencji personelu badawczego oraz określania standardów pracy stosowanych w laboratoriach. Nadzór ten odbywał się poprzez przeprowadzanie ocen jakości pracy zgodnie z zatwierdzoną do stosowania przez Dyrektora CLKP procedurą systemową: *Ocena jakości pracy w laboratoriach kryminalistycznych KWP/KSP* nr BJ-Ps-15, wyd. III z 16 lutego 2015 r.

[Dowód: akta kontroli – Tom III str. 517-533]

⁹ E-bio-19/16, E-bio-155/15, E-nar-334/15 E-dak-246/15.

Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora CLKP oceny jakości odbywają się cyklicznie, jednak nie rzadziej niż raz na trzy lata, zgodnie z § 24 ust. 3 zarządzenia nr 3 Komendanta Głównego Policji z 17 stycznia 2014 r. w sprawie uprawnień do wydawania opinii oraz wykonywania czynności w policyjnych laboratoriach kryminalistycznych¹⁰.

W grudniu każdego roku w CLKP opracowywany jest harmonogram ocen jakości pracy na kolejny rok, podpisywany przez Dyrektora CLKP i zatwierdzany przez Zastępcę Komendanta Głównego Policji ds. kryminalnych, na podstawie którego wytypowane policyjne laboratoria kryminalistyczne podlegają ocenie.

[Dowód: akta kontroli – Tom VI str. 55-61]

Każda ocena w siedzibie danego laboratorium poprzedzana jest oceną około 10 kopii opinii z badań od każdego biegłego z ocenianego laboratorium. Na jej podstawie sporządzane są notatki oceniające biegłych oraz typowane są pracowni do oceny. W notatkach dotyczących oceny opinii i książki pracy eksperta/biegłego w ramach oceny jakości pracy laboratorium kryminalistycznego komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji znajdują się uwagi odnośnie ocenianych opinii danego biegłego. Notatki przesyłane są do danego laboratorium przed oceną zespołu oceniającego w celu możliwości zapoznania się z zawartymi w nich uwagami i wyeliminowania błędów. Każdorazowo podczas oceny sprawdzane są działania jakie podjęło kierownictwo laboratorium w stosunku do spostrzeżeń i niezgodności sformułowanych podczas poprzedniej oceny jakości pracy.

Z ocen jakości pracy danego laboratorium sporządzane są sprawozdania, podpisywane przez kierownika zespołu oceniającego, a następnie zatwierdzane przez Dyrektora CLKP. Dyrektor analizuje sprawozdanie z oceny jakości pracy, zawiera w nim swoje uwagi, a po ich uwzględnieniu, zatwierdza ostateczną wersję sprawozdania. Następnie sprawozdania te przesyłane są do komendanta wojewódzkiego (Stołecznej) Policji.

Badaniu w trakcie ww. ocen poddawana była zarówno organizacja pracy w laboratorium, system zarządzania jakością, warunki lokalowe, stan etatowy, materiały oraz wyposażenie do badań, jak też kompetencje personelu, szkolenia oraz nadzór nad technikami kryminalistyki i terminy realizacji zleceń.

Należy zaznaczyć, że po wejściu w życie zarządzenia Komendanta Głównego Policji w sprawie uprawnień do wydawania opinii oraz wykonywania czynności w policyjnych laboratoriach kryminalistycznych w 2014 r. CLKP przeprowadziło pozaplanowe oceny wszystkich 17 laboratoriów kryminalistycznych w kraju. Sposób ich przeprowadzenia różnił się od tego przedstawionego wyżej i nie polegał na wyjazdach pracowników CLKP do ocenianych laboratoriów, a ocenie poddano przesłane od poszczególnych pracowni kopie opinii.

W 2016 r. przeprowadzono 6 planowych ocen jakości pracy w laboratoriach kryminalistycznych KWP: zs. w Radomiu, w Gorzowie Wielkopolskim, w Gdańsku, w Poznaniu, w Rzeszowie, we Wrocławiu oraz jedną pozaplanową ocenę w Zespole Daktyloskopii i Traseologii, w Pracowni Daktyloskopii LK KWP w Kielcach. Z kolei w roku 2017 przeprowadzono 5 ocen jakości pracy w: LK KWP w Łodzi, w Białymstoku, w Kielcach, w Opolu oraz w Katowicach.

Ocena jakości pracy w LK KWP w Gdańsku w Harmonogramie ocen jakości pracy LK KWP/KSP na rok 2016 została zaplanowana na luty 2016 r. W ostateczności odbyła się w dniach 18-20 maja

¹⁰ Dz. Urz. KGP z 2014 r. poz. 7.

2016 r., w związku z prośbą LK KWP w Gdańsku o zmianę terminu oceny z uwagi na zaplanowany w miesiącu lutym 2016 r. audit zewnętrzny przeprowadzany przez Polskie Centrum Akredytacji. Pozostałe oceny jakości pracy w roku 2016 odbyły się zgodnie z zaplanowanymi w *Harmonogramie* terminami.

W toku czynności kontrolnych zbadano 2 sprawozdania z ocen jakości pracy laboratoriów, tj. z Laboratorium Kryminalistycznego KWP w Gdańsku oraz Laboratorium Kryminalistycznego KWP w Białymstoku.

[Dowód: akta kontroli – Tom III str. 486-516]

We wnioskach z obydwu ocen objętych badaniem działania korygujące podjęte przez laboratoria w stosunku do niezgodności sformułowanych przy okazji poprzedniej oceny jakości pracy uznano za skuteczne.

W przypadku obydwu opinii zespół oceniający CLKP sformułował nowe spostrzeżenia i wnioski, a w przypadku Laboratorium Kryminalistycznego w Białymstoku w odniesieniu do jednego biegłego, z uwagi na liczne zastrzeżenia do wydawanych przez niego opinii, zdecydowano o przeprowadzeniu dodatkowej oceny po kolejnych 6 miesiącach. Ponowna ocena nie stwierdziła popełnianych wcześniej błędów i była oceną pozytywną, a wcześniej popełnione błędy zostały uznane za wynikające z braku staranności, pośpiechu lub nieuwagi w sporządzaniu opinii, a nie z braku wiedzy i umiejętności biegłego.

W przypadku stwierdzenia wobec biegłych lub specjalistów zatrudnionych w policyjnych laboratoriach kryminalistycznych, uzasadnionych wątpliwości dotyczących ich kompetencji, Dyrektor CLKP powoływał komisję do ich weryfikacji, zgodnie z § 25 oraz § 27 zarządzenia Komendanta Głównego Policji w *sprawie uprawnień do wydawania opinii oraz wykonywania czynności w policyjnych laboratoriach kryminalistycznych*.

W okresie objętym kontrolą na podstawie ww. przepisów rozpoczęto proces weryfikacji wobec 2 biegłych z Laboratorium Kryminalistycznego KWP w Kielcach, jednak w związku z rezygnacją biegłych z pełnienia swoich funkcji postępowania te zostały przerwane.

1.2. Organizacja CLKP.

Obowiązujące w okresie objętym kontrolą regulaminy organizacyjne CLKP, tj. Regulamin organizacyjny CLKP wprowadzony zarządzeniem Nr 12 Dyrektora CLKP z dnia 20 grudnia 2013 r. w *sprawie regulaminu organizacyjnego Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji* zmieniony zarządzeniem Nr 8 Dyrektora Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji z dnia 18 kwietnia 2014 r. oraz zarządzeniem Nr 13 z dnia 5 października 2013 r. zawierały rozwiązania organizacyjne, które były zgodne z przyjętymi w Statucie nadanym zarządzeniem Nr 40 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji zmieniony zarządzeniem Nr 49 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 grudnia 2010 r. oraz decyzją Nr 96 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 maja 2017 r. Zadania określone w Statucie zostały przypisane komórkom organizacyjnym CLKP, z wyjątkiem prowadzenia badań naukowych. Badania naukowe zostały ujęte w regulaminie organizacyjnym CLKP ogólnie, natomiast nie przypisano ich do realizacji żadnej z komórek organizacyjnych. Nieokreślenie komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za prowadzenie badań naukowych w regulaminie organizacyjnym uznano za **nieprawidłowość**. Jednym z podstawowych obowiązków instytutu badawczego jest prowadzenie badań naukowych, a struktura

organizacyjna powinna pozwalać na realizację ustawowych i statutowych zadań. Skutkiem nie określenia tych komórek w regulaminie organizacyjnym było wybiórcze przedstawianie Radzie Naukowej do zaopiniowania kandydatur na stanowiska kierownicze, o czym będzie mowa w dalszej części dokumentu. W okresie objętym kontrolą nie wprowadzano żadnych zmian w zakresie regulaminu organizacyjnego. Obowiązujące regulaminy organizacyjne zostały ustalone przez Dyrektora CLKP i zaopiniowane przez Radę Naukową.

W CLKP zarządzeniem Nr 1 Dyrektora Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji z dnia 5 kwietnia 2017 r. wprowadzono do stosowania regulamin zarządzania prawami autorskimi i prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji. Regulacja ta została pozytywnie zaopiniowana przez Radę Naukową CLKP uchwałą nr 1/II/2017 z dnia 6 lutego 2017 r., co było zgodne z art. 29 ust. 2 pkt 17 ustawy o *instytutach badawczych*.

W strukturze etatowej CLKP nie wyodrębniono stanowisk zgodnie z kategoriami wymienionymi w art. 39 ust. 1 pkt 1, 3-7 ustawy o *instytutach badawczych*, o czym będzie mowa w dalszej części niniejszego dokumentu.

W okresie objętym kontrolą Radzie Naukowej CLKP wybiórczo przedstawiano kandydatury na stanowiska kierowników komórek organizacyjnych. Pozytywnie zaopiniowano kandydaturę na stanowisko kierownika Zakładu Broni i Mechanoskopii, natomiast nie występowano do Rady Naukowej CLKP o opinię w sprawie kandydata na stanowisko Zakładu Daktyloskopii. Powyższe było konsekwencją nie wyodrębnienia w regulaminie organizacyjnym komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za prowadzenie badań naukowych.

W okresie objętym kontrolą w CLKP prowadzono bieżącą ocenę efektywności realizacji zadań w ramach odpraw służbowych kierownictwa zgodnie z zatwierdzonym przez Dyrektora CLKP programem. Okresowa ocena realizacji zadań odbywała się poprzez przygotowywanie okresowych sprawozdań z realizacji dotacji podmiotowej (sporządzanej co miesiąc) i dotacji celowej (sporządzanych po każdej transzy, zgodnie z zapisami umowy).

Podstawową formą nadzoru kierownictwa CLKP nad realizacją zadań Instytutu był racjonalny podział zadań pomiędzy dyrektorem i jego zastępcami. Zgodnie z przyjętym podziałem pierwszy zastępca odpowiadał za realizację zadań przez zakłady merytoryczne CLKP, drugi natomiast za realizację spraw z zakresu organizacji, logistyki i gospodarki finansowej.

Ponadto, w ramach oceny jakości pracy Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Wojewódzkiej (Stołecznej) Policji przekazywano uwagi odnośnie pracy konkretnego biegłego. Notatki przesyłano do danego laboratorium przed oceną zespołu oceniającego w celu możliwości zapoznania się z uwagami w nich zawartymi i wyeliminowania błędów. W trakcie odpraw kadry kierowniczej policyjnych laboratoriów kryminalistycznych omawiano występujące najczęściej uwagi do pracy ocenianych laboratoriów i przedstawiano poprawny tryb postępowania, w celu zastosowania się do zaleceń przez inne laboratoria.

W celu zapewnienia jak najwyższej efektywności wykonywanych zadań w ramach realizowanych projektów badawczych CLKP stosowało metodykę zarządzania PRINCE2, co zapewniało skuteczne zarządzanie projektami, prowadząc do osiągnięcia optymalnych rezultatów realizacji projektów w ramach zaplanowanego budżetu. Efektywność wykorzystania zasobów projektu

oceniana była na bieżąco. W celu monitorowania realizowanej pracy sporządzano raporty okresowe, m.in. raporty miesięczne, raporty z zakończenia etapów. Wykonywane zadania były odbierane i potwierdzane przez kierownika projektu, a w przypadku prac, które wykonuje kierownik projektu – przez Dyrektora CLKP lub osobę do tego upoważnioną. Ponadto, nadzór nad realizacją projektu sprawował Komitet Sterujący i jednostka finansująca. Projekty, których całkowita wartość dofinansowania przekraczała 2 mln zł, podlegały obowiązkowemu audytowi zewnętrznemu.

W Instytucie przy realizacji zadań wykorzystywano instrumenty wspierające jakość zarządzania, takie jak Księga Zarządzania Jakością oraz procedury systemowe, w oparciu o które funkcjonował system zarządzania jakością w Instytucie.

W okresie objętym kontrolą w CLKP funkcjonował system zarządzania jakością zgodny z normami: PN-EN ISO 9001:2009 - Systemy zarządzania jakością – Wymagania i PN-EN ISO/IEC 17025:2005/Ap1:2007 - Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących, który co roku oceniany jest przez Polskie Centrum Badań i Certyfikacji oraz Polskie Centrum Akredytacji.

Narzędziem służącym do oceny jakości pracy w CLKP były przeprowadzane we wszystkich komórkach organizacyjnych audyty wewnętrzne, w wyniku których formułowano zalecenia dotyczące usprawnienia pracy lub też naprawienia błędów. Ponadto, w celu podniesienia jakości i efektywności realizowanych zadań kierownictwo CLKP przeprowadzało raz do roku przeglądy zarządzania.

Jakość, efektywność i wydajność pracy była możliwa do monitorowania po wprowadzeniu wystandardyzowanych wytycznych dotyczących wykonywania badań we wszystkich pracowniach. Po wprowadzeniu wytycznych systematycznie monitorowany był czas wykonywania badań w pracowniach policyjnych laboratoriów kryminalistycznych - również w odniesieniu do każdego biegłego. Z comiesięcznych sprawozdań statystycznych przygotowywano analizę efektywności pracy poszczególnych pracowni i przesyłano je do wglądu komendantom wojewódzkim (Stołecznemu) Policji.

[Dowód: akta kontroli – Tom I str. 100-205, Tom IV, str. 5-152, 250-258]

W okresie objętym kontrolą realizowano obowiązek wynikający z art. 34a ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym*¹¹, tj. wprowadzano dane do systemu POL-on, a Dyrektor Instytutu składał stosowne oświadczenia w tym zakresie.

W CLKP, zgodnie z art. 29 ust. 1 pkt 5 ustawy o *instytutach badawczych*, sporządzono sprawozdania z wykonania zadań za 2016 r. i za 2017 r. Roczne sprawozdanie z wykonania zadań CLKP w 2016 r. zostało pozytywnie zaopiniowane przez Radę Naukową CLKP uchwałą nr 2/II/2017 z dnia 7 kwietnia 2017 r. Sprawozdanie z wykonania zadań za 2017 r. zostało przekazane do Rady Naukowej CLKP celem zaopiniowania.

2. Prawdopodobieństwo wydatkowania środków publicznych.

Zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy o *instytutach badawczych* Instytut osiąga przychody z dotacji na podstawie przepisów ustawy o *zasadach finansowania nauki* i ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r.

¹¹ Dz. U. z 2017 r., poz. 2183.

o finansach publicznych¹² (z zastrzeżeniem art. 18 ust. 9 i art. 21 ust. 6 ustawy o instytucjach badawczych) oraz z innych źródeł.

CLKP otrzymuje z budżetu państwa dotacje celowe i podmiotowe na finansowanie działalności bieżącej związanej z wykonywaniem zadań Policji, tj. z:

- prowadzeniem badań naukowych i prac rozwojowych przy realizacji zadań, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 3 i 4 ustawy o Policji;
- utrzymaniem, prowadzeniem i rozwojem wykrywczych zbiorów danych, w tym zbiorów danych, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 10 ustawy o Policji;
- utrzymaniem, prowadzeniem i rozwojem infrastruktury niezbędnej do gromadzenia i przetwarzania danych daktyloskopijnych;
- realizowaniem zadań w zakresie współpracy międzynarodowej, w tym wymiany danych daktyloskopijnych i wyników analizy kwasu dezoksyrybonukleinowego (DNA), prowadzonej na podstawie ustaw oraz obowiązujących umów i porozumień międzynarodowych;
- wykonywaniem zadań jednostki uprawnionej do zatwierdzania specyfikacji technicznej oraz do potwierdzania pozbawienia cech użytkowych broni palnej wszelkiego rodzaju;
- wykonywaniem zadań Komendanta Głównego Policji w zakresie nadzoru merytorycznego nad funkcjonowaniem laboratoriów kryminalistycznych komend wojewódzkich Policji;
- realizowaniem prawa do uposażenia i innych należności ze stosunku służbowego policjantów pełniących służbę w tych jednostkach.

Podstawą gospodarowania środkami, o których mowa w art. 18 ust. 7 i 8 ustawy o instytucjach badawczych jest roczny plan finansowy, który obejmuje przychody własne, dotacje z budżetu państwa, koszty (wynagrodzenia i naliczane od nich składki, płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań, koszty majątkowe).

W CLKP w okresie objętym kontrolą, zasady tworzenia rocznego planu finansowego zostały uregulowane w § 3 *Regulaminu udzielania zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane w CLKP* wprowadzonego zarządzeniem nr 9 Dyrektora Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji z dnia 27 maja 2014 r. Ww. zarządzenie zostało zastąpione zarządzeniem nr 4 Dyrektora Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji z dnia 17 lipca 2017 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania *Regulaminu udzielania zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane w CLKP*.

Roczny plan finansowy, zgodnie z art. 18 ust. 12 ustawy o instytucjach badawczych, przedkładany był przez Dyrektora CLKP Radzie Naukowej CLKP w celu zaopiniowania. Po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Naukowej CLKP roczne plany finansowe zatwierdzane były przez Dyrektora CLKP i stanowiły podstawę gospodarowania środkami finansowymi.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 235-314]

¹² Dz. U. z 2017 r., poz. 2077.

W okresie objętym kontrolą CLKP otrzymywało z MSWiA dotację podmiotową oraz celową na finansowanie bieżącej działalności. Plan oraz wykonanie przedmiotowych dotacji przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	2016			2017		
	Plan	Wykonanie	Niewykonany plan	Plan	Wykonanie	Niewykonany plan
Dotacja podmiotowa	18 400 000	18 112 809,86	287 190,14	19 203 000	19 180 087,21	22 912,79
Dotacja celowa	1 365 000	1 340 009,58	24 990,42	2 165 000	2 157 544,38	7 455,62

W CLKP dokonywane były zmiany w podziale środków w ramach przyznanej dotacji podmiotowej. W celu dokonania ww. zmiany CLKP wnioskowało do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji¹³.

Z wykonania ww. dotacji sporządzane były odpowiednie sprawozdania. Z dotacji podmiotowej były to sprawozdania comiesięczne, a z dotacji celowej sprawozdania wynikające z umów pomiędzy Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji a CLKP, sporządzane po kolejnych etapach realizacji umowy. Niewykorzystane środki z przyznanych dotacji były zwracane na rachunek bankowy MSWiA. W 2016 r. dotacja podmiotowa została wykorzystana w 98,44%, a do MSWiA została zwrócona kwota 287.190,14 zł. Dotacja celowa została wykorzystana w 98,2% - do MSWiA zwrócono kwotę 24.990,42 zł. W 2017 r. dotacja podmiotowa została zrealizowana w 99,88% - do MSWiA zwrócona została kwota 22.912,79 zł. Dotacja celowa została zrealizowana w 99,66% - do MSWiA została zwrócona kwota 7.455.62 zł.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 139-195]

W przypadku dotacji podmiotowej przyznanej w 2017 r. w miesięcznym sprawozdaniu z wykonania planu finansowego CLKP na dzień 31 grudnia 2017 r., wystąpiło nieprawidłowe księgowanie i zapłata podatku w pozycji „*uposażenia i świadczenia pieniężne wypłacone przez okres roku funkcjonariuszom zwolnionym ze służby*”. Pismem z dnia 22 lutego 2018 r. (znak: L-W3-335/18) Dyrektor CLKP przekazał w tej sprawie pismo wyjaśniające z informacją oraz dowodem zwrotu kwoty 2 tys. zł wraz z odsetkami na rachunek bankowy MSWiA.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 196-198]

Dodatkowo w trakcie kontroli, CLKP dokonało kolejnej korekty miesięcznego sprawozdania z wykonania planu finansowego CLKP w zakresie dotyczącym dotacji podmiotowej na dzień 31 grudnia 2017 r., co było wynikiem prowadzonych czynności kontrolnych. W ich trakcie stwierdzono niewłaściwe księgowanie zapłaty za dwie wykonane na rzecz CLKP usługi. W pierwszym przypadku usługa naprawy dachu na budynku Zakładu Biologii CLKP (DPF/17/1433) została ujęta w zestawieniu analitycznym dla konta § 4300 „Zakup usług pozostałych”, podczas gdy powinna zostać zaksięgowana na koncie § 4270 „Zakup usług remontowych”. Natomiast w drugim przypadku (DPF/17/1351) usługa montażu wykładziny w Wydziale Rozwoju Naukowego i Zakładzie Badań Dokumentów i Technik

¹³ Zmiany w planie podziału dotacji podmiotowej na rok 2016: 11 marca, 13 kwietnia, 13 czerwca, 14 lipca, 13 września, 9 grudnia; rok 2017: 3 marca, 7 marca, 13 maja, 20 czerwca, 17 lipca, 20 września, 21 listopada, 14 grudnia, 27 grudnia.

Audiowizualnych w zestawieniu kont widniała w § 4270 „Zakup usług remontowych”, podczas gdy zapłata za tą usługę powinna zostać zrealizowana z § 4300 „Zakup usług pozostałych”. W związku z powyższym Zespół Finansowo-Księgowy CLKP dokonał korekty księgowania dla dokumentów księgowych DPF/17/1351 i DPF/17/1433 oraz sporządził korektę sprawozdania z wykonania dotacji podmiotowej, które zostały przekazane do MSWiA.

[Dowód: akta kontroli Tom II, str. 57-62]

Powyższe przypadki niewłaściwego księgowania zostały uznane za **uchybiecie**.

Kontrolą objęto 67 dokumentów księgowych na koncie § 4300 „Zakup usług pozostałych” finansowanych z udzielonej CLKP dotacji podmiotowej o łącznej wartości 264 051,6 zł¹⁴.

Wydatki udokumentowane w ww. dowodach księgowych nie budziły zastrzeżeń. Na podstawie wybranej próby, stwierdzono, że w Instytucie prawidłowo prowadzono dokumentację finansowo-księgową i ewidencję księgową (zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości - obowiązującymi od 1 stycznia 2016 r., wprowadzonymi zarządzeniem nr 1 Dyrektora Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji z dnia 20 stycznia 2016 r. *zmieniającym zarządzenie w sprawie zasad rachunkowości w Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji.*).

W ramach kontroli stwierdzono jednak **uchybiecie** w zakresie kompletności i rzetelności opisywania dowodów księgowych. W 27 przypadkach nie można było jednoznacznie stwierdzić kiedy zatwierdzenie do zapłaty zostało przez Głównego Księgowego podpisane¹⁵.

Sprawozdanie finansowe Instytutu za rok obrotowy trwający od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. zostało zatwierdzone przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji decyzją nr 135 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 28 czerwca 2017 r. *w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji za rok 2016*. Przedmiotowe sprawozdanie finansowe zostało pozytywnie zaopiniowane przez Radę Naukową CLKP (uchwała nr 3/II/2017 z dnia 19 kwietnia 2017 r.). Sprawozdanie finansowe za 2017 r. w chwili prowadzenia czynności kontrolnych było w trakcie sporządzania. Na podstawie art. 64 ustawy z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości* (dalej *ustawa o rachunkowości*)¹⁶ sprawozdanie finansowe zostało zbadane przez biegłego rewidenta. Zgodnie z opinią i raportem biegłego rewidenta sprawozdanie finansowe Instytutu za 2016 r. przekazywało rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Instytutu na dzień 31 grudnia 2016 r., jak też wynik finansowy za rok obrotowy od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. Było zgodne co do formy i treści z przepisami prawa i postanowieniami statutu Instytutu i zostało opracowane zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy *o rachunkowości* i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości oraz na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych.

Zgodnie z art. 19 ustawy *o instytutach badawczych* w CLKP utworzone zostały fundusze statutowy, rezerwowy oraz zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, a dodatkowo również fundusz badań własnych oraz fundusz nagród.

¹⁴ 40 dowodów księgowych o wartości 118 063,9 zł z 2016 r. oraz 27 dowodów księgowych o wartości 146 987,7 zł z 2017 r.

¹⁵ Dotyczy dowodów księgowych: DPF/16/263, DPF/16/27, DPF/16/276, DPF/16/235, DPF/16/78, DPF/16/161, DPF/16/234, DPF/16/369, DPF/16/386, DPF/16/431, DPF/16/472, DPF/16/480, DPF/16/615, DPF/16/618, DPF/16/962, DPF/16/1071, DPF/16/1087, DPF/16/1160, DPF/16/1369, DPF/17/280, DPF/17/472, DPF/17/769, DPF/17/774, DPF/17/790, DPF/17/791, DPF/17/1195, DPF/17/1433.

¹⁶ Dz. U. z 2018 r. poz. 395.

W przypadku, gdy Instytut badawczy osiągał zysk (zarówno zysk brutto z działalności podstawowej określonej w art. 2 ust. 1-3 ustawy o *instytutach badawczych*, jak też zysk netto z działalności określonej w art. 2 ust. 4 ww. ustawy), był on przeznaczany na działalność podstawową instytutu poprzez zwiększenie funduszu rezerwowego, funduszu badań własnych, funduszu nagród, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Dyrektor Instytutu za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji przedstawiał do zatwierdzenia ministrowi nadzorującemu wniosek dotyczący podziału zysku, po zaopiniowaniu przez Radę Naukową¹⁷.

W związku z zakończeniem roku 2016 r. przez CLKP z zyskiem netto w wysokości 332.409,66 zł, Dyrektor CLKP na podstawie opinii oraz raportu biegłego rewidenta z badania sprawozdania finansowego wnioskował do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji o wyrażenie zgody na proponowany podział wyniku finansowego. Na podstawie tego wniosku Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji w decyzji nr 145 z dnia 10 lipca 2017 r. w sprawie zatwierdzenia wniosku dotyczącego podziału zysku netto Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji wypracowanego za rok obrotowy 2016 wyraził zgodę na proponowany podział zysku na:

- fundusz rezerwowy – 200 000,00 zł;
- fundusz badań własnych – 80 000,00 zł;
- fundusz nagród – 52 409,66 zł.

W uzasadnieniu do ww. wniosku Dyrektor CLKP wskazał, że przeznaczenie kwoty 200.000,00 zł na fundusz rezerwowy wynika z konieczności zapewnienia środków finansowych na ewentualne pokrycie strat CLKP w latach następnych. Ponadto wskazał, że kwota 80.000,00 zł zostanie przeznaczona na fundusz badań własnych, co wynika z potrzeby zapewnienia środków finansowych na wsparcie badań naukowych, a kwota 52.409,66 zł zgodnie z regulaminem wynagradzania, wprowadzonym zarządzeniem nr 7 Dyrektora Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie regulaminu wynagradzania Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji, zostanie przeznaczona na wypłatę nagród dla pracowników CLKP.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 199-205]

3. Zarządzanie CLKP w aspekcie prowadzonej polityki kadrowej.

3.1. Prawdliwość zatrudniania.

W Instytucie obowiązywał regulamin dotyczący zasad i trybu zatrudniania na stanowiska naukowe. Regulacja ta wprowadzała wymóg przeprowadzenia konkursu na stanowiska naukowe, co było zgodne z ustawą o *instytutach badawczych*. Natomiast nie było regulacji wewnętrznych określających zasady naboru na stanowiska inne niż naukowe. Zgodnie z wyjaśnieniami kierownika jednostki kontrolowanej w laboratorium zatrudnieni byli wyłącznie pracownicy nieobjęci mnożnikowym systemem wynagradzania w stosunku, do których nie była wymagana procedura konkursowa. Kierownik jednostki kontrolowanej wskazał, że w przypadku potrzeby zatrudnienia pracownika zamieszczano ogłoszenia, na przykład na portalu pracuj.pl, stronie internetowej CLKP

¹⁷ Pismo do Dyrektora Departamentu Porządku Publicznego MSWiA za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji z dnia 20 kwietnia 2017 r. (znak: L-W3-663/17).

oraz stronie internetowej KGP. Po zebraniu wszystkich aplikacji kierownik zainteresowanej komórki organizacyjnej CLKP dokonywał selekcji i prowadził rozmowy kwalifikacyjne z wybranymi osobami. Rozmowy te kończyły się wyłonieniem kandydata.

W okresie objętym kontrolą przyjęto do pracy 17 pracowników, w tym 10 pracowników w 2016 r., a 7 w 2017 r. Kontrolą objęto 5 przypadków zatrudnienia pracowników w CLKP.

Z przekazanych wyjaśnień wynika, że w przypadku osób objętych badaniem nabory nie były poprzedzone ogłoszeniem. W każdym przypadku odbywały się po zaproponowaniu konkretnej kandydatury Dyrektorowi przez kierownika danej komórki organizacyjnej CLKP. W 2 z 5 kontrolowanych przypadków, przed zatrudnieniem w CLKP osoby te odbywały staż lub praktykę w Instytucie.

Brak sprecyzowanych zasad w zakresie prowadzenia naborów na stanowiska inne niż naukowe, które zapewniłyby przejrzystość w zakresie dokonywanych wyborów pracowników uznano za **nieprawidłowość**, której przyczyną był brak przepisu prawnego, nakładającego taki obowiązek. Zagwarantowanie przyjmowania do pracy osób według sprecyzowanych wcześniej zasad i kryteriów stanowiłoby dla jednostki kontrolowanej skuteczną metodę do osiągnięcia przez nią założonych celów, w tym przypadku pozyskiwanie doświadczonej kadry do realizacji specjalistycznych zadań. Skutkiem niniejszej nieprawidłowości było przyjmowanie pracowników w CLKP według kryteriów/wymagań określanych przez kierownika konkretnej komórki organizacyjnej. Ponadto, ogłoszenia o naborach gwarantowałyby szerszy dostęp dla wszystkich zainteresowanych osób spełniających konkretne wymagania oraz posiadających specjalistyczną wiedzę. Powyższe mogło skutkować ograniczeniem dostępu do pracy w CLKP.

W jednostce kontrolowanej nie opracowano wewnętrznych regulacji w zakresie powoływania/mianowania na stanowiska zastępców dyrektora, głównego księgowego oraz kierowników komórek organizacyjnych i ich zastępców. Zarówno w stosunku do policjantów, jak i pracowników powołanych/mianowanych na ww. stanowiska stosowano przepisy prawa powszechnie obowiązującego oraz (w zakresie policjantów) zasady opracowane przez KGP pt. *Ogólny tryb i zasady przeprowadzania postępowań kwalifikacyjnych na wybrane stanowiska służbowe w Policji*. Nie przeprowadzono postępowania konkursowego w przypadku 3 kierowników komórek organizacyjnych (policjantów) mianowanych okresie objętym kontrolą.

W okresie objętym kontrolą w CLKP miały miejsce zmiany kadrowe na stanowiskach kierowniczych. Z dniem 23 maja 2017 r. mł. insp. Radosław Juźwiak został powołany na stanowisko Dyrektora CLKP. W badanym okresie na stanowiska zastępców dyrektora zostały powołane 2 osoby. Na stanowiska kierowników lub zastępców kierowników komórek organizacyjnych mianowano 4 osoby. W okresie objętym kontrolą powierzano obowiązki na stanowisku dyrektora, zastępcy dyrektora, kierowników i ich zastępców 5 osobom¹⁸.

Zgodnie z brzmieniem art. 29 ust. 2 pkt 4 ustawy o *instytutach badawczych* do dnia 15 lutego 2017 r. Rada Naukowa CLKP obowiązana była opiniować kandydatury na stanowiska kierowników komórek organizacyjnych wskazanych w regulaminie organizacyjnym CLKP, natomiast od dnia 16 lutego 2017 r. Rada Naukowa CLKP obowiązana jest opiniować kandydatury na kierowników komórek

¹⁸1 osobie powierzono obowiązki na stanowisku dyrektora CLKP po odwołaniu ze stanowiska z dniem 4 maja 2016 r. Pana 1
osobie powierzono obowiązki na stanowisku Zastępcy Dyrektora CLKP, 3 osobom powierzano obowiązki na stanowiskach kierownika komórki organizacyjnej.

organizacyjnych wskazanych w regulaminie organizacyjnym, odpowiedzialnych za prowadzenie badań naukowych. Biorąc pod uwagę powyższe, wskazać należy, że opiniowania kandydata na stanowisko Zakładu Biologii CLKP w dniu 11 marca 2016 r. dokonano zgodnie z ówczesnym brzmieniem art. 29 ust. 2 pkt 4 ustawy o *instytutach badawczych*. Mianowania na stanowisko kierownika Zakładu Broni i Mechanoskopii CLKP oraz Zakładu Daktyloskopii CLKP dokonano po dniu 16 lutego 2017 r. Rada Naukowa CLKP zaopiniowała kandydaturę na stanowisko kierownika Zakładu Broni i Mechanoskopii w dniu 8 listopada 2017 r., natomiast mianowanie z dniem 15 czerwca 2017 r. kandydata na stanowisko kierownika Zakładu Daktyloskopii CLKP nie było poprzedzone opinią Rady Naukowej CLKP. Jak wyjaśnił kierownik jednostki kontrolowanej, zgodnie z art. 29 ust. 2 pkt 4 ustawy o *instytutach badawczych* Rada Naukowa opiniuje kandydatów na stanowisko kierowników komórek organizacyjnych wskazanych w regulaminie organizacyjnym, odpowiedzialnych za prowadzenie prac naukowych. W regulaminie organizacyjnym CLKP nie wyodrębniono komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za prowadzenie prac naukowych, dlatego też nie występowało do Rady Naukowej CLKP o zaopiniowanie kandydatury na stanowisko kierownika Zakładu Daktyloskopii CLKP. Powyższe skutkowało wybiórczym przedstawianiem Radzie Naukowej do zaopiniowania kandydatur na stanowiska kierownicze.

W 2 przypadkach¹⁹ Rada Naukowa CLKP nie opiniowała także kandydatur na stanowiska kierowników komórek organizacyjnych przed powierzeniem im obowiązków na tych stanowiskach. Jak wyjaśnił kierownik jednostki kontrolowanej do zadań Rady Naukowej CLKP należy jedynie opiniowanie kandydatów na stanowiska kierowników komórek organizacyjnych wskazanych w regulaminie organizacyjnym, natomiast powierzenie obowiązków ma charakter tymczasowy i wynika z konieczności zapewnienia prawidłowej realizacji zadań. W 1 z tych przypadków (powierzenie obowiązków na stanowisku kierownika Zakładu Biologii) opiniowanie takie powinno było mieć miejsce, gdyż obowiązki powierzono z dniem 26 lutego 2016 r., tj. w okresie gdy należało opiniować kandydatów na kierowników komórek organizacyjnych wskazanych w regulaminie organizacyjnym. Biorąc pod uwagę fakt, że z dniem 11 marca 2016 r. kandydatura osoby, której powierzono obowiązki kierownika Zakładu Biologii została pozytywnie zaopiniowana przez Radę Naukową CLKP przed zatrudnieniem na stanowisko kierownika Zakładu Biologii, odstąpiono od formułowania nieprawidłowości w tym zakresie.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 20-82, Tom I, str. 12 (płyta CD), 317-350, Tom II, str. 151-182, Tom IV, str. 5-12, 250-320]

3.2. Przypadki rozwiązania umowy (wygaszenia) stosunku pracy z pracownikami oraz zwolnienia ze służby.

W latach 2016 -2017 rozwiązanie stosunku pracy z pracownikami nastąpiło w 22 przypadkach (w 2016 r. z 5 osobami, w 2017 r. z 17 osobami). Stwierdzono 12 przypadków zwolnienia/odejścia ze służby funkcjonariuszy (8 przypadków w 2016 r., 4 przypadki w 2017 r.).

Podstawy rozwiązania umowy o pracę z pracownikami w okresie objętym kontrolą przedstawia poniższa tabela.

¹⁹ Dotyczy Kierownika Zakładu Biologii i Zakładu Broni i Mechanoskopii przed powierzeniem im obowiązków na stanowiskach kierowniczych.

Przyczyny rozwiązania stosunku pracy	2016	2017
Rozwiązanie umowy o pracę na mocy porozumienia stron art. 30 § 1 pkt 1 <i>Kodeksu pracy</i> ²⁰	4	7 (w tym 1 osoba odeszła na emeryturę)
Rozwiązanie umowy o pracę z upływem czasu, na który była zawarta art. 30 § 1 pkt 4 <i>Kodeksu pracy</i>	0	5
Rozwiązanie umowy o pracę przez oświadczenie jednej ze stron z zachowaniem okresu wypowiedzenia art. 30 § 1 pkt 2 <i>Kodeksu pracy</i>	0	5
Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracodawcę (art. 30 § 1 pkt 3 w zw. z art. 53 § 1 lit. b <i>Kodeksu pracy</i>)	1	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez CLKP

Podstawy zwolnienia/odejścia ze służby przez policjantów w okresie objętym kontrolą przedstawia poniższa tabela.

Przyczyny	2016	2017
art. 41 ust. 3 oraz art. 45 ust. 3 ustawy o <i>Policji</i> (pisemne zgłoszenie policjanta wystąpienia ze służby)	4	1
art. 41 ust. 2 pkt 4 oraz art. 45 ust. 3 ustawy o <i>Policji</i> (nabycie prawa do emerytury z tytułu osiągnięcia 30 lat wysługi emerytalnej)	4	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez CLKP

3.3. Kadra zatrudniona w Instytucie.

W CLKP na dzień 31 grudnia 2017 r. zatrudnionych było 131 pracowników, natomiast służbę pełniło 103 funkcjonariuszy. Na dzień 31 grudnia 2017 r. w CLKP było 15 stanowisk kierowniczych, z czego: 1 stanowisko dyrektora, 2 stanowiska zastępcy dyrektora, 1 stanowisko głównego księgowego, 5 stanowisk kierownika zakładu, 2 stanowiska naczelnika wydziału oraz 4 stanowiska zastępcy kierownika zakładu. W CLKP było zatrudnionych 20 osób na stanowiskach badawczo-technicznych, tj. 9 pracowników i 11 policjantów. Policjanci pełnili służbę na stanowisku starszy specjalista badawczo-techniczny (7) oraz specjalista badawczo-techniczny (4), które są wymienione w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie wymagań w zakresie wykształcenia, kwalifikacji zawodowych i stażu służby, jakim powinni odpowiadać policjanci na stanowiskach komendantów Policji i innych stanowiskach służbowych oraz warunków ich mianowania na wyższe stanowiska służbowe²¹.

W sporządzonym na potrzeby kontroli wykazie pracowników CLKP zatrudnionych w okresie od 1 stycznia 2016 r. 31 grudnia w 2017 r. wg stanu na dzień 31.12.2017 r. wskazano, że w CLKP na dzień 31 grudnia 2017 r. 20 osób zajmowało stanowiska badawczo-techniczne (9 pracowników i 11 policjantów), 51 pracowników zajmowało stanowiska inżynierijno-techniczne,

²⁰ Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. *Kodeksu pracy* (Dz. U. z 2018 r., poz. 108).

²¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 123, poz. 857.

52 administracyjno-ekonomiczne, 3 robotnicze, 16 obsługi i inne. Zgodnie z wyjaśnieniami kierownika jednostki kontrolowanej, ww. zakwalifikowania pracownika do odpowiedniej kategorii dokonał bezpośredni przełożony pracownika (kierownik komórki organizacyjnej) i proces ten miał charakter roboczy.

W latach 2016-2017 w CLKP nie było osób zatrudnionych na stanowiskach naukowych. Jak wyjaśnił kierownik jednostki kontrolowanej, dotacja podmiotowa przyznana przez MSWiA była niewystarczająca, aby zapewnić środki finansowe na zatrudnienie pracowników naukowych.

Zgodnie z wyjaśnieniami, obecnie kierownictwo Instytutu opracowuje wymagania dla stanowisk inżynieryjno-technicznych i administracyjno-ekonomicznych. Po ustaleniu wymagań zostaną one przedłożone do akceptacji Radzie Naukowej CLKP. Następnie zostanie powołany zespół, który dokona przeglądu stanowisk i zaproponuje przypisanie stanowiska do określonej kategorii, zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o *instytutach badawczych*. Proces zostanie zakończony zmianą etatu CLKP oraz wydaniem rozkazu organizacyjnego, na podstawie którego zostaną sporządzone zmiany umów o pracę w części dotyczącej zajmowanego stanowiska.

Niewyodrębnienie w strukturze CLKP stanowisk z podziałem na kategorie wskazane w art. 39 ust. 1 pkt 1, 3-7 ustawy o *instytutach badawczych*²² uznano za **nieprawidłowość**, której przyczyną były rozwiązania organizacyjne przyjęte w CLKP. Skutkiem powyższej nieprawidłowości było m.in. niezawieranie umów o zakazie konkurencji z pracownikami, którzy powinni być sklasyfikowani w Instytucie jako pracownicy inżynieryjno-techniczni²³.

W oparciu o wybraną próbę²⁴ ustalono, że zarówno pracownicy zatrudnieni w CLKP, jak i funkcjonariusze Policji na stanowiskach badawczo-technicznych pełniący służbę w CLKP posiadali kwalifikacje określone w przepisach prawa powszechnie obowiązującego.

Obowiązek wprowadzenia przez Dyrektora CLKP dodatkowych kwalifikacji na stanowiskach badawczo-technicznych wynikał z art. 49 ust. 2 ustawy o *instytutach badawczych*. Dokument określający te kwalifikacje powinien zostać opracowany przez Dyrektora CLKP niezwłocznie po wprowadzeniu przez ustawę tego obowiązku. Rada Naukowa Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji uchwałą nr 20/II/2016 z dnia 28 grudnia 2016 r. w *sprawie dodatkowych wymagań, jakie muszą spełnić kandydaci na stanowiska badawczo-techniczne w Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji* pozytywnie zaopiniowała dodatkowe kwalifikacje na stanowiska badawczo-techniczne. Stosuje się ją do osób zatrudnionych po dniu 28 grudnia 2016 r. W związku z tym, że dokument wprowadzono w CLKP z opóźnieniem należało w tym zakresie wprowadzić przepisy przejściowe, zgodnie z którymi pracownicy mieliby czas na dostarczenie dokumentacji potwierdzającej spełnianie niezbędnych wymagań (np. w zakresie znajomości języka kongresowego na poziomie min. B1). Brak przepisów przejściowych w tym zakresie oraz brak weryfikacji spełniania wymagań niezbędnych wśród pracowników badawczo-technicznych uznano za **nieprawidłowość**, której przyczyną było przekonanie CLKP o braku takiej konieczności. Skutkiem powyższego jest wprowadzenie dokumentu, który nie jest stosowany do wszystkich pracowników badawczo-technicznych.

²² Z wyjątkiem pracowników badawczo-technicznych.

²³ Zgodnie z ustawą o *instytutach badawczych* umowy o zakazie konkurencji zawiera się z pracownikami naukowymi, badawczo-technicznymi, inżynieryjno-technicznymi oraz z dyrektorem, zastępcą dyrektora i głównym księgowym.

²⁴ 7 pracowników i 5 policjantów.

Zgodnie z dyspozycją art. 49 ust. 2 ustawy o instytucjach badawczych ww. dodatkowe kwalifikacje ustala Dyrektor po zasięgnięciu opinii Rady Naukowej lub zakładowych organizacji związkowych. W CLKP dodatkowe kwalifikacje stanowią załącznik do ww. uchwały Rady Naukowej CLKP z dnia 28 grudnia 2016 r. Z uzyskanych od kierownika jednostki kontrolowanej wyjaśnień wynika, że propozycja dodatkowych wymagań dla osób zajmujących stanowiska badawczo-techniczne została przedstawiona przez ówczesnego Zastępcę Dyrektora CLKP

na posiedzeniu Rady Naukowej. W kolejnych wyjaśnieniach przedstawionych przez kierownika jednostki kontrolowanej wskazano, że ww. wymagania ustalał ówczesny p.o. dyrektora CLKP i, natomiast zostały one jedynie przedstawione przez Zastępcę Dyrektora CLKP na posiedzeniu Rady Naukowej. Wskazano także, że p.o. Dyrektora CLKP i po ustaleniu ww. wymagań upoważnił ustnie – Zastępcę Dyrektora CLKP do ich przedstawienia podczas posiedzenia Rady Naukowej. Zgodnie z art. 49 ust. 2 ustawy o instytucjach badawczych dodatkowe kwalifikacje na stanowiska badawczo-techniczne ustala Dyrektor CLKP. W trakcie kontroli nie przedstawiono dokumentacji (regulacji wewnętrznej Dyrektora CLKP), która potwierdzałaby, że dodatkowe kwalifikacje zostały przez niego ustalone. Obecnie dodatkowe kwalifikacje na stanowiska badawczo-techniczne stanowią załącznik do uchwały Rady Naukowej CLKP, co może wskazywać, że wprowadził je organ, który powinien je jedynie zaopiniować. Rada Naukowa CLKP uchwałą nr 20/II/2016 z dnia 28 grudnia 2016 r. jednocześnie zaopiniowała dodatkowe kwalifikacje oraz (jak się może wydawać) wprowadziła je do stosowania. Brak regulacji, która jasno wskazywałaby, że dodatkowe kwalifikacje ustalił Dyrektor CLKP uznano za **nieprawidłowość**, której przyczyną była błędna interpretacja przepisów prawa.

Rada Naukowa CLKP w okresie objętym kontrolą opiniowała kwalifikacje osób na stanowiska badawczo-techniczne w stosunku do osób awansowanych na te stanowiska, co było zgodne z art. 29 ust. 2 pkt 12 ustawy o instytucjach badawczych. W latach 2016-2017 stwierdzono 4 takie przypadki.

Pracownicy na stanowiskach badawczo-technicznych, zarówno policjanci jak i pracownicy posiadali karty opisu stanowiska, które uwzględniały rodzaj zajmowanego stanowiska. Pracownicy i policjanci spełniali wymagania w nich określone. Niemniej jednak stwierdzono, że w 2 kartach opisu stanowiska pracy w wymaganiach niezbędnych odesłano do nieaktualnego na czas sporządzenia opisu stanowiska pracy zarządzenia nr 2 Dyrektora CLKP z dnia 1 kwietnia 2011 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu wynagradzania pracowników Instytutu Badawczego Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji. W 1 karcie opisu stanowiska pracy na stanowisku policyjnym w wymaganiach niezbędnych odesłano do regulacji wewnętrznej dotyczącej pracowników. Błędy w zakresie sporządzania kart opisu stanowiska pracy uznano za **uchybiecie**.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 322, 379-380, Tom II, str. 4-11, Tom IV, str. 5-12, 26-28, 250-258, 344-346, 353, Tom VI, str. 104, 156]

3.4. Wykorzystywanie potencjału naukowego pracowników. Rozwijanie działalności naukowej przez Instytut.

Osoby zatrudnione w CLKP brały udział w krajowych i międzynarodowych konferencjach, sympozjach i seminariach naukowych oraz uczestniczyły w realizacji krajowych i międzynarodowych projektów badawczo-rozwojowych i szkoleniowych np. *Automatyczny System Identyfikacji Broni kompatybilny z siecią Interpol, Pasywne i aktywne metody magnetyczne jako podstawa nowej*

metodyki badań związanych z wykrywaniem, zwalczaniem i neutralizacją zagrożeń termostatycznych oraz przestępczości zorganizowanej.

CLKP organizowało krajowe i międzynarodowe wydarzenia naukowe oraz warsztaty i szkolenia na rzecz innych podmiotów, np. II Ogólnopolskie Sympozjum Biegłych Badań Broni i Batalistyki, seminarium CLKP pt. *Badania genetyczne non-human w kryminalistce*. Formą upowszechniania wiedzy i doświadczenia kadry CLKP była też działalność publikacyjna, np. *Opracowanie metody replikacji śladów kryminalistycznych, Metody ujawniania i zabezpieczania śladów biologicznych*. Dodatkowo, personel Instytutu oprócz wykonywanych opinii kryminalistycznych, realizował inne badania i analizy techniczne na zlecenie podmiotów zewnętrznych, udzielał wsparcia naukowo-technicznego jednostkom Policji i innym jednostkom organizacyjnym MSWiA oraz współuczestniczył w tworzeniu i opiniowaniu aktów prawnych w obszarze bezpieczeństwa publicznego i zwalczania przestępczości. Na zaproszenie instytucji naukowych pracownicy CLKP prowadzili również wykłady poświęcone zagadnieniom związanym z działalnością laboratorium.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 100-205]

3.5. Wykonywanie zadań przez Instytut związanych ze specjalizacją i podnoszeniem kwalifikacji naukowych i zawodowych pracowników.

W okresie objętym kontrolą pracownicy CLKP wzięli udział w 57 konferencjach i innych wydarzeniach naukowych podnoszących kwalifikacje naukowe, 102 szkoleniach i seminariach podnoszących kwalifikacje zawodowe oraz w 15 kursach specjalistycznych.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 100-205]

Pracownicy badawczo-techniczni²⁵ w okresie objętym kontrolą opracowali 44 publikacje naukowe, 1 pracownik uzyskał tytuł doktora, 7 pracowników było członkami we władzach zagranicznych lub międzynarodowych towarzystw, instytucji i organizacji naukowych lub międzynarodowych zespołów eksperckich, 15 pracowników realizowało lub współrealizowało projekty obejmujące badania naukowe i/lub prace rozwojowe, 8 pracowników organizowało lub współorganizowało krajowe lub międzynarodowe przedsięwzięcia naukowe, 16 pracowników wystąpiło na konferencjach naukowych²⁶, 5 pracowników badawczo-technicznych odebrało nagrody lub wyróżnienia, 10 pracowników uczestniczyło w kursach lub w szkoleniach.

[Dowód: akta kontroli Tom II, str. 4-21, Tom III, str. 314-342, 378-435]

3.6. Dokonywanie oceny pracy pracowników, w tym w zakresie dorobku naukowego i technicznego oraz okresowe opiniowanie policjantów.

Zgodnie z postanowieniami art. 50 ustawy o *instytutach badawczych*, pracownicy badawczo-techniczni zatrudnieni w CLKP poddawani byli okresowym ocenom dorobku naukowego i technicznego, dokonywanym przez Radę Naukową Instytutu. Zasady dokonywania tej oceny zostały uregulowane w zarządzeniu Nr 11 Dyrektora CLKP z dnia 31 października 2013 r. w *sprawie wprowadzenia do stosowania Regulaminu okresowej oceny dorobku naukowego i technicznego pracowników naukowych i badawczo-technicznych Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji* (dalej regulamin oceny). Zgodnie z ww. regulacją wewnętrzną pracownicy badawczo-

²⁵ Policjanci i pracownicy (łącznie 20 pracowników badawczo-technicznych CLKP).

²⁶ Czynne wystąpienia.

techniczni²⁷ podlegają okresowej ocenie raz na dwa lata. Na wniosek Dyrektora ocena ta może zostać przeprowadzona przed upływem tego okresu, jednak nie wcześniej niż po upływie roku od poprzedniej oceny. Do przeprowadzenia oceny Rada Naukowa CLKP powołuje zespół oceniający, składający się z co najmniej 3 osób. Członkowie zespołu oceniającego, po zapoznaniu się z dostarczoną dokumentacją dorobku naukowego, podejmują decyzję o przyznaniu oceny pozytywnej lub negatywnej.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 12 (płyta CD)]

W okresie objętym kontrolą Rada Naukowa CLKP pozytywnie zaopiniowała kandydatury 4 osób na stanowiska badawczo-techniczne, w tym 2 policjantów i 2 pracowników, co było zgodne z art. 29 ust. 2 pkt 12 ustawy o *instytutach badawczych*.

7 z 9 pracowników badawczo-technicznych CLKP zostało ocenionych za okres od 20 listopada 2013 r. do 19 listopada 2015 r. w grudniu 2016 r., natomiast *Karty okresowej oceny pracownika badawczo-technicznego* podpisano w połowie 2017 r. Wśród 7 pracowników badawczo-technicznych 4 uzyskało ocenę pozytywną, natomiast 3 negatywną. Oceniani pracownicy badawczo-techniczni nie odwoływali się od negatywnych ocen. Regulacje wewnętrzne funkcjonujące w CLKP dotyczące oceniania pracowników naukowych i badawczo-technicznych nie określają konsekwencji w przypadku wystawienia pracownikowi badawczo-technicznemu oceny negatywnej.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 12 (płyta CD), Tom IV, str. 344-346, Tom VI, str. 87-183]

Jak wyjaśnił kierownik jednostki kontrolowanej, ostateczna ocena pracy pracowników badawczo-technicznych za okres od 20 listopada 2013 r. do 19 listopada 2015 r. została dokonana w dniu 2 grudnia 2016 r. i przedstawiona podczas posiedzenia Rady Naukowej. Na posiedzeniu Rady Naukowej w dniu 9 grudnia 2015 r. omawiana była poprzednia ocena pracowników badawczo-technicznych. Na kolejnym posiedzeniu Rady Naukowej CLKP w dniu 11 marca 2016 r. z porządku obrad został usunięty punkt dotyczący przedstawienia sprawozdania z prac komisji oceniającej. Na kolejnym posiedzeniu Rady Naukowej CLKP w dniu 23 maja 2016 r. powołano komisję oceniającą. Ocena została zakończona dnia 2 grudnia 2017 r. i przedstawiona podczas prac posiedzenia Rady Naukowej. Po zakończonej ocenie przewodniczący Rady Naukowej CLKP przekazał Dyrektorowi Instytutu karty oceny okresowej pracowników badawczo-technicznych wraz z ankietami w celu ich podpisania i poinformowania ocenianych pracowników o podjętym stanowisku przez Radę Naukową. Dokonanie oceny pracowników badawczo-technicznych po roku od zakończenia okresu podlegającego ocenie uznano za **nieprawidłowość**, której przyczyną było zbyt długie procedowanie Rady Naukowej CLKP w tej sprawie. Skutkiem niniejszej nieprawidłowości był brak wiedzy kierownika jednostki kontrolowanej na temat oceny pracowników badawczo-technicznych w zakresie ich dorobku naukowego i technicznego przez rok czasu po zakończeniu okresu podlegającego ocenie.

2 pozostałych pracowników badawczo – technicznych zostało powołanych na te stanowiska w latach 2016- 2017, w związku z czym nie podlegali oni ocenie w okresie objętym kontrolą.

[Dowód: akta kontroli Tom II, str. 151-155, Tom IV, str. 344-346]

Kolejna ocena okresowa 6 pracowników badawczo-technicznych za okres od 20 listopada 2015 r. do 19 listopada 2017 r. została przeprowadzona w dniu 4 kwietnia 2018 r. Jak wyjaśnił kierownik jednostki kontrolowanej, wykaz pracowników badawczo-technicznych podlegających

²⁷ Jak wspomniano wcześniej w CLKP nie było pracowników naukowych. W związku z czym odniesiono się do pracowników badawczo-technicznych.

ocenie został przekazany Radzie Naukowej w dniu 20 grudnia 2017 r. Komisja oceniająca zakończyła pracę w dniu 20 stycznia 2018 r. W dniu 4 kwietnia 2018 r. nie dokonano oceny 1 pracownika badawczo-technicznego z uwagi na nieobecność związaną ze zwolnieniami lekarskimi, urlopem macierzyńskim i rodzicielskim.

[Dowód: akta kontroli Tom VI, str. 87-183]

Spośród 11 funkcjonariuszy na stanowiskach badawczo-technicznych, 6 było ocenianych w zakresie dorobku naukowego i technicznego w 2017 r. Oceny tej dokonano po około 5 miesiącach od upływu ocenianego okresu (5 ocen pozytywnych i 1 negatywna). 2 funkcjonariuszy nie podlegało jeszcze ocenie z uwagi na zbyt krótki okres pełnienia służby na stanowisku badawczo-technicznym. 2 policjantkom nie dokonano oceny w zakresie dorobku naukowego i technicznego w wymaganym okresie. Jak wyjaśnił kierownik jednostki kontrolowanej niedokonanie oceny 1 policjantki za okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2016 r. spowodowane było nieobecnością związaną z macierzyństwem. W powyższym okresie policjantka obecna była w pracy jedynie przez 5 miesięcy, w związku z czym zespół oceniający podjął decyzję o nieocenianiu jej. Ocena pracownika badawczo-technicznego planowana była na pierwsze półrocze 2019 r.²⁸ Policjantkę przeniesiono na stanowisko specjalisty z dniem 15 marca 2018 r. i nie będzie już oceniana. Niedokonanie oceny drugiej policjantki za okres od 1 maja 2014 r. do 30 kwietnia 2016 r. także spowodowane było nieobecnością związaną z macierzyństwem. W powyższym okresie ww. obecna była w pracy przez 12 miesięcy, w związku z czym zespół oceniający podjął decyzję o nieocenianiu jej. Ocena objęty będzie okres od 8 sierpnia 2016 r. do 7 sierpnia 2018 r.

Biorąc pod uwagę powyższe stwierdzono, że regulacje wewnętrzne CLKP dotyczące oceniania pracowników naukowych/badawczo-technicznych w zakresie ich dorobku naukowego i technicznego nie przewidywały możliwości dokonywania oceny rzadziej niż raz na 2 lata. Nie określały także wyjątkowych sytuacji związanych z macierzyństwem, rodzicielstwem czy usprawiedliwioną długotrwałą nieobecnością.

Niedokonanie ocen w zakresie dorobku naukowego i technicznego 2 policjantek oraz 1 pracownika uznano za **nieprawidłowość**. Biorąc pod uwagę literalne brzmienie regulaminu, oceny pracowników badawczo-technicznych należy dokonywać raz na dwa lata, niezależnie od tego czy osoby te przebywały na urloпах czy innych formach usprawiedliwionej nieobecności. Przyczyną powstania nieprawidłowości były rozwiązania organizacyjne stosowane w CLKP, skutkiem natomiast niedostarczenie kierownikowi jednostki kontrolowanej wiedzy na temat pracy pracownika badawczo-technicznego.

[Dowód: akta kontroli Tom III, str.303-313, Tom IV, str. 5-16, 344-346, 353-436]

Ocena 1 funkcjonariusza za okres od 16 czerwca 2015 r. do 15 czerwca 2017 r. została dokonana w dniu 4 kwietnia 2018 r. Dokonanie oceny funkcjonariusza po prawie roku od zakończenia okresu podlegającego ocenie uznano za **nieprawidłowość**, której przyczyną było zbyt długie procedowanie Rady Naukowej CLKP w tej sprawie. Skutkiem niniejszej nieprawidłowości był brak wiedzy kierownika jednostki kontrolowanej na temat oceny funkcjonariusza na stanowisku badawczo-technicznym w zakresie jego dorobku naukowego i technicznego przez okres około roku od zakończeniu okresu podlegającego ocenie.

²⁸ Okres objęty oceną będzie obejmował od 4 marca 2017 r. do 3 marca 2019 r.

W badanym okresie policjanci podlegali opiniowaniu służbowemu, o którym mowa w art. 35 ust. 1 ustawy o *Policji*. Na podstawie wybranej do kontroli próby²⁹ ustalono, że opiniowanie było przeprowadzane na zasadach i w trybie określonym w przepisach prawa. W 2 badanych przypadkach sporządzono opinie służbowe po terminach wynikających z przepisów. Biorąc pod uwagę wyjaśnienia kierownika jednostki kontrolowanej, dotyczące braku kierownika właściwego do dokonania oceny oraz konieczności zapoznania się z jakością pracy po długotrwałej nieobecności powyższe uznano za **uchybie**nie, które nie spowodowało negatywnych skutków.

[Dowód: akta kontroli Tom IV, str. 344-346]

3.7. Zawieranie odrębnych umów z pracownikami Instytutu o zakazie prowadzenia działalności konkurencyjnej.

Zgodnie z ustawą o *instytutach badawczych* osoby zatrudnione na stanowisku dyrektora, zastępcy dyrektora, głównego księgowego oraz pracowników naukowych, badawczo-technicznych i inżynierjno-technicznych mają zakaz prowadzenia działalności konkurencyjnej. Realizacja tego obowiązku następuje poprzez zawieranie umowy o zakazie konkurencji w trakcie trwania stosunku pracy, o których mowa odpowiednio w art. 28 ust. 3 oraz w art. 47 ust. 5 i 7 ustawy o *instytutach badawczych*.

Jak wyjaśnił kierownik jednostki kontrolowanej z dyrektorem CLKP i jego zastępcami³⁰ nie zostały zawarte odrębne umowy o zakazie prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec Instytutu. Z posiadanej przez CLKP opinii prawnej sporządzonej przez kancelarię prawną z sierpnia 2016 r. wynika, że nie ma podstaw prawnych do zawarcia z policjantem umowy o zakazie konkurencji, gdyż jego odpowiedzialność związana z taką działalnością wynika z ustawy pragmatycznej. Zgodnie z treścią przedstawionej opinii prawnej *...wykonywanie działalności naruszającej interes CLKP (wykonywanie przez policjanta zajęcia zarobkowego, które pokrywałoby się z działalnością statutową instytutu) należy oceniać jako podejmowanie działalności sprzecznej z interesem służby (...). Ponadto należy podkreślić, że każde podjęcie zajęcia zarobkowego poza służbą bez zgody przełożonego jest zarazem czynnością sprzeczną z obowiązkami, gdyż zawsze dochodzi do naruszenia obowiązku uzyskania zgody z art. 62 ust.1 ustawy o *Policji*. Takie zachowanie policjanta stanowiące naruszenie postanowień z art. 62 ust. 1 ustawy będzie przedmiotem postępowania dyscyplinarnego (art. 132 ust.3 pkt 3 w zw. z art. 62 ust.1).*

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 351-378, Tom II, str. 151-155]

Z pracownikiem zajmującym stanowisko głównego księgowego podpisano umowę o zakazie konkurencji, co było zgodne z art. 28 ust. 3 ustawy o *instytutach badawczych*.

Umowy o zakazie konkurencji zawarto z 8 z 9 pracowników badawczo – technicznych, co było zgodne z art. 47 ust. 7 ustawy. W 7 przypadkach umowy zawarto w sierpniu 2016 r. pomimo, że większość pracowników badawczo-technicznych zajmowała te stanowiska już od kilku lat. Umowy podpisywano w związku z realizacją wniosków pokontrolnych sformułowanych przez MSWiA w 2016 r.

²⁹ 5 funkcjonariuszy na stanowiskach badawczo-technicznych.

³⁰ Zarówno dyrektor jak i zastępcy dyrektora CLKP są funkcjonariuszami. Stanowisko głównego księgowego zajmuje pracownik.

W 1 przypadku umowa zawarta została dopiero w trakcie czynności kontrolnych, co jak wyjaśnił kierownik jednostki kontrolowanej, spowodowane było niedopatrzeniem. Pracownik ten uzyskał stanowisko pracownika badawczo-technicznego z dniem 1 stycznia 2017 r., natomiast umowa o zakazie konkurencji podpisana została w dniu 6 marca 2018 r. (w trakcie czynności kontrolnych).

Zwłoka w realizacji zadania, określonego w art. 47 ust. 7 ustawy o *instytutach badawczych* uznana została za **nieprawidłowość**. Skutkiem było niewłaściwe zabezpieczenie interesów pracodawcy przed działalnością konkurencyjną pracowników. Zawieranie tych umów należało do kompetencji Dyrektora Instytutu.

[Dowód: akta kontroli Tom IV, str. 344-346]

W przypadku 1 pracownika badawczo-technicznego nie zawarto umowy o zakazie konkurencji. Jak wyjaśnił kierownik jednostki kontrolowanej, w przypadku tego pracownika umowa o zakazie prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec Instytutu została przygotowana, jednakże z uwagi na długotrwałą nieobecność związaną z macierzyństwem (trwającą od 23 maja 2016 r.) umowa ta nie została podpisana. Pracownica bezpośrednio po urlopie rodzicielskim rozpoczęła urlop wypoczynkowy, a następnie przebywała na zwolnieniu lekarskim. W trakcie urlopu wypoczynkowego wymieniona została zapoznana ze zmianą warunków umowy o pracę obejmującą podwyżkę wynagrodzenia zasadniczego od dnia 1 stycznia 2017 r. W celu wypłaty aktualnego (wyższego) wynagrodzenia wymieniona została zaproszona do Wydziału Organizacji CLKP, aby podpisać zmianę umowy o pracę. Umowa o zakazie konkurencji w sierpniu 2016 r. została przekazana bezpośrednio przełożonemu pracownika, to jest kierownikowi Zakładu Biologii CLKP celem podpisania w pierwszym dniu pracy pracownika.

Nie zawarcie umowy o zakazie konkurencji stanowi **nieprawidłowość**. Skutkiem było niewłaściwe zabezpieczenie interesów pracodawcy przed działalnością konkurencyjną pracowników. Zawieranie tych umów należało do kompetencji Dyrektora Instytutu.

[Dowód: akta kontroli Tom IV, str. 344-346]

W trakcie kontroli ustalono, że w CLKP nie zawierano umów o zakazie konkurencji z pracownikami inżynieryjno-technicznymi. Zgodnie z wyjaśnieniami kierownika jednostki kontrolowanej w CLKP tylko pracownicy badawczo-techniczni mają określone w umowach o pracę stanowisko zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o *instytutach badawczych*. Uregulowanie to dotyczy także policjantów zajmujących stanowiska badawczo-techniczne, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w *sprawie wymagań w zakresie wykształcenia, kwalifikacji zawodowych i stażu służby, jakim powinni odpowiadać policjanci na stanowiskach komendantów Policji i innych stanowiskach służbowych oraz warunków ich mianowania na wyższe stanowiska służbowe*. Pozostali pracownicy nie mają wskazanego w umowach o pracę stanowiska wynikającego z art. 39 ust. 1 pkt 3-7 ustawy o *instytutach badawczych*. W związku z powyższym, jak wskazał kierownik jednostki kontrolowanej, brak jest podstaw do zawarcia z pracownikami innymi niż badawczo-technicznymi, umów o zakazie konkurencji.

Niezawieranie umów o zakazie konkurencji z pracownikami, którzy powinni zostać sklasyfikowani jako pracownicy inżynieryjno-techniczni uznano za **nieprawidłowość**, której przyczyną była inna nieprawidłowość opisana w pkt 3.3. niniejszego dokumentu, związana z brakiem skategoryzowania pracowników Instytutu, zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 1, 3-7 ustawy o *instytutach*

badawczych. Skutkiem było niewłaściwe zabezpieczenie interesów pracodawcy przed działalnością konkurencyjną pracowników. Zawieranie tych umów należało do kompetencji Dyrektora Instytutu.

[Dowód: akta kontroli Tom IV, str. 5-12, 250-258]

3.8. Realizacja dyspozycji art. 47 ustawy o instytutach badawczych, w tym posiadanie zgód na wykonywanie dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy lub na prowadzenie działalności gospodarczej. Obowiązujące w CLKP metody weryfikacji przestrzegania dyspozycji art. 47 ustawy o instytutach badawczych.

W CLKP stosowano metody weryfikacji przestrzegania art. 47 ustawy o *instytutach badawczych*³¹. Dyrektor Instytutu każdego roku składa oświadczenie o stanie majątkowym, które podlega analizie dokonywanej przez odpowiednie komórki organizacyjne Komendy Głównej Policji. Każdy pracownik zatrudniony po raz pierwszy w CLKP składa oświadczenie dotyczące dodatkowego zatrudnienia w innym podmiocie gospodarczym. Pracownik, który ubiega się o uzyskanie zgody na dodatkowe zatrudnienie w ramach stosunku pracy składa również oświadczenie, w którym wskazuje zakład pracy, w którym chciałby podjąć dodatkowe zatrudnienie.

[Dowód: akta kontroli Tom II, str. 151-153]

W okresie objętym kontrolą, Dyrektor CLKP nie wydawał zgód na wykonywanie dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy lub na prowadzenie działalności gospodarczej. Jak wskazał kierownik jednostki kontrolowanej, w okresie objętym kontrolą pracownicy CLKP nie podejmowali dodatkowego zatrudnienia, o którym mowa w art. 47 ustawy o *instytutach badawczych*.

[Dowód: akta kontroli Tom I, str. 323-324, Tom IV, str. 344-346]

3.9. Kształtowanie polityki wynagradzania w Instytucie.

Motywowanie pracowników/policjantów do pracy/służby przejawiało się między innymi w: przyznawaniu nagród motywacyjnych (policjanci) lub nagród indywidualnych (pracownicy), dofinansowaniu kosztów kształcenia pracownika, wyrażeniu zgody na naukę języka angielskiego w godzinach pracy, awansowaniu na wyższe stanowisko, kierowaniu na szkolenia, konferencje, seminaria czy kursy.

[Dowód: akta kontroli Tom IV, str. 5-12]

Zgodnie z zarządzeniem Nr 7 Dyrektora CLKP z dnia 16 kwietnia 2014 r. w *sprawie regulaminu wynagradzania pracowników Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji*³² pracownikom CLKP poza wynagrodzeniem zasadniczym, przysługują takie składniki wynagrodzenia, jak: dodatek specjalny, dodatek funkcyjny, wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenie za pracę w porze nocnej, dodatek za wysługę lat, nagrody oraz inne świadczenia pieniężne związane z pracą.

W oparciu o próbę wybraną do kontroli³³ ustalono, że stawki wynagrodzenia zasadniczego pracowników były zgodne z określonymi w regulaminie wynagradzania. Wszyscy pracownicy objęci

³¹ W stosunku do pracowników, o których mowa w art. 47 ust. 7 ustawy.

³² Zwane też dalej regulaminem wynagradzania.

³³ 9 pracowników.

badaniem w okresie objętym kontrolą otrzymali 2 podwyższenia wynagrodzenia zasadniczego (pierwsze o kwotę 139 zł brutto w 2016 r., a drugie o kwotę 180 zł brutto w 2017 r.). Podwyższenie wynagradzania zasadniczego w 2016 r. dokonano zgodnie z pismem Departamentu Budżetu MSWiA oraz ustaleniami ze związkami zawodowymi MSWiA i KGP. Zmiany wynagrodzenia w 2017 r. dokonano zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017-2020”³⁴ oraz wytycznymi Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Trzech pracowników objętych badaniem w okresie objętym kontrolą miało zmniejszony wymiar etatu w związku z udziałem w projekcie badawczym. Pozostała część etatu została w tych przypadkach przekazana na rzecz projektu. Osoby te otrzymywały także dodatki specjalne na zasadach określonych w załączniku do zarządzenia Nr 2 Dyrektora CLKP z dnia 24 lutego 2014 r. w sprawie regulaminu zatrudnienia i wynagradzania osób w projektach, zadaniach lub programach finansowanych ze środków publicznych lub innych źródeł finansowania. Ustalono, że ww. 3 pracownikom w związku z ich zaangażowaniem w projekty nie zmieniono karty opisu stanowiska pracy, co było niezgodne z ww. regulacją wewnętrzną. Jak wyjaśnił kierownik jednostki kontrolowanej, karty stanowisk pracy nie zostały sporządzone przez poprzedniego kierownika Zakładu. Powyższe uznano za uchybienie.

Dwaj pracownicy z próby w okresie objętym kontrolą otrzymywali dodatki funkcyjne. 5 pracowników objętych badaniem otrzymywało dodatki specjalne, o których mowa w regulaminie wynagradzania. Były one przyznawane na zasadach i w wysokości określonej w regulaminie wynagradzania.

Pracownikom z próby przyznawano nagrody specjalne, indywidualne, motywacyjne, jubileuszowe. Zasady ich przyznawania zostały określone w regulaminie wynagradzania.

Dwóch pracowników z próby otrzymało nagrody jubileuszowe, które zostały przyznane zgodnie z wytycznymi określonymi w regulaminie wynagradzania.

Wszyscy pracownicy z próby otrzymywali nagrody. W przypadku 6 pracowników stwierdzono, że uzasadnienia do przyznania nagród indywidualnych stanowiły odzwierciedlenie wcześniej sporządzanych uzasadnień do nagród³⁵. Oznacza to, że mogły one nie zostać poprzedzone stosowną analizą osiągnięć pracowników. W uzasadnieniach do nagród brak było elementu charakterystycznego dla tej formy gratyfikacji, tj. oceny konkretnego etapu/okresu zatrudnienia. Sposób sporządzania uzasadnień do przyznania nagród indywidualnych uznano za **nieprawidłowość**, której przyczyną było nierzetelne wykonywanie obowiązków przez przełożonych pracowników. Skutkiem opisanej nieprawidłowości mogło być niedostarczenie pracodawcy podejmującemu decyzję o przyznaniu bądź nie przyznaniu nagrody, rzetelnej informacji o pracy pracownika.

[Dowód: akta kontroli Tom II, str. 151-153, Tom VI, str. 87-183]

W 2016 r. wszyscy pracownicy objęci próbą otrzymali nagrody specjalne. Nagrody te były wypłacane na zasadach określonych w regulaminie wynagradzania. Nie sporządzano do nich uzasadnień. Pracownik nabywał prawo do nagrody, jeżeli w poprzednim roku przepracował nienagannie co najmniej 6 miesięcy. Podstawę przyznania nagrody stanowiło wynagrodzenie

³⁴ Dz. U. z 2016 r., poz. 2140, z późn. zm.

³⁵ W przypadku 2 pracowników stwierdzono 6 identycznych uzasadnień do przyznania nagrody indywidualnej, w 2 innych przypadkach po 5 identycznych uzasadnień.

zasadnicze wraz z dodatkiem funkcyjnym i dodatkiem za wysługę lat. Nagrody specjalne przyznawano na podstawie zbiorczego wykazu. W istocie ww. nagroda specjalna ma charakter premii.

[Dowód: akta kontroli Tom II, str. 151-181]

W CLKP prawidłowo przyznawano i naliczano uposażenia funkcjonariuszom Policji³⁶, w tym dodatki do uposażenia. Stawki uposażenia zasadniczego były zgodne z grupą zaszeręgowania wynikającą z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 grudnia 2001 r. *w sprawie szczegółowych zasad otrzymywania i wysokości uposażenia zasadniczego policjantów, dodatków do uposażenia oraz ustalania wysługi lat, od której jest uzależniony wzrost uposażenia zasadniczego*³⁷. Wysokość wypłaconych dodatków za stopień była zgodna ze stawkami określonymi w ww. rozporządzeniu. Dodatki służbowe wypłacano na zasadach i w kwotach zgodnych z ww. aktem prawnym.

Wszyscy policjanci objęci próbą otrzymywali kwartalne nagrody motywacyjne. Stwierdzono, że analogicznie jak w przypadku pracowników sposób sporządzania uzasadnień do nagród motywacyjnych nie był właściwy. W przypadku 1 policjanta w okresie objętym kontrolą stwierdzono sporządzenie 6 identycznych uzasadnień do przyznania nagrody motywacyjnej, co uznano za **nieprawidłowość**, której przyczyną było nierzetelne wykonywanie obowiązków przez przełożonego funkcjonariusza. Skutkiem opisanej nieprawidłowości mogło być niedostarczenie przełożonemu podejmującemu decyzję o przyznaniu bądź nie przyznaniu nagrody, rzetelnej informacji o jakości pracy policjanta.

Wszystkim policjantom podwyższono dodatek za stopień zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 lutego 2017 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad otrzymywania i wysokości uposażenia zasadniczego policjantów, dodatków do uposażenia oraz ustalania wysługi lat, od której jest uzależniony wzrost uposażenia zasadniczego*³⁸.

[Dowód: akta kontroli Tom III, str. 355-377]

3.10. Udział pracowników w projektach finansowanych lub współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych.

W okresie objętym kontrolą kwestie udziału pracowników w projektach finansowanych lub współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych uregulowane były zarządzeniem nr 2 Dyrektora Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji z 24 lutego 2014 r. *w sprawie regulaminu zatrudniania i wynagradzania osób w projektach, zadaniach lub programach finansowanych ze środków publicznych lub innych źródeł finansowania (dalej zarządzenie w sprawie zatrudniania w projektach)*.

Zgodnie z postanowieniami zarządzenia *w sprawie zatrudniania w projektach*, projektami realizowanymi w CLKP były m.in. projekty realizowane w ramach programów strukturalnych, ramowych, projekty badawcze i badawczo rozwojowe, programy badań naukowych i prac rozwojowych.

³⁶ 5 policjantów.

³⁷ Dz. U. z 2015 r., poz. 1236.

³⁸ Dz. U. z 2017 r., poz. 253.

Wynagradzanie osób realizujących projekt dotyczyło prac wykonywanych w szczególności przez:

- kierownika/koordynatora projektu;
- kierownika zespołu projektu;
- wykonawców, ekspertów projektu;
- osoby niezbędne dla prawidłowej realizacji projektu (np. asystent ds. obsługi finansowej projektu, asystent kierownika/koordynatora projektu);
- osoby odpowiedzialne za nadzór i kontrolę projektu w tym m.in. przez dyrektora CLKP oraz jego zastępców, głównego księgowego CLKP, pełnomocnika dyrektora CLKP ds. projektów badawczych;
- pozostałych pracowników lub policjantów pełniących służbę w CLKP niezbędnych dla prawidłowej realizacji projektu, realizujących zadania określone przez dyrektora CLKP.

Wynagrodzenie z tytułu udziału w projektach ustalane było zgodnie z zatwierdzonym budżetem projektu oraz z uwzględnieniem szczegółowych warunków regulujących kwalifikowalność kosztów w ramach projektu i nie mogło być przyznawane na okres dłuższy niż realizacja projektu.

Zarządzenie *w sprawie zatrudniania w projektach* w § 2 przewidywało różne formy zatrudnienia w ramach projektów:

- nawiązanie stosunku pracy na całość lub część etatu na podstawie umowy o pracę w przypadku zatrudnienia wyłącznie do realizacji projektu z osobami fizycznymi niezatrudnionymi w CLKP lub nawiązanie stosunku pracy na część etatu na podstawie umowy o pracę z pracownikami CLKP;
- przyznanie bądź zwiększenie dodatku specjalnego na podstawie aneksu do umowy o pracę/aktu mianowania – dla pracowników CLKP;
- przyznanie policjantom pełniącym służbę w CLKP dodatkowego świadczenia pieniężnego za wykonywanie zleconych zadań w projekcie, które wykraczają poza ich obowiązki służbowe zgodnie z art. 108 ust. 1 pkt 4 ustawy *o Policji*;
- zawarcie umowy cywilnoprawnej – z osobami fizycznymi niezatrudnionymi w CLKP, policjantami pełniącymi służbę w CLKP, osobami prawnymi;
- przeniesienie całego lub części etatu na rzecz projektu na podstawie porozumienia zmieniającego do umowy o pracę lub aktu mianowania (oddelegowanie, powierzenie obowiązków pracownika CLKP) – dla pracowników CLKP, policjantów pełniących służbę w CLKP na podstawie rozkazu personalnego.

Dodatkowo w § 5 zarządzenia *w sprawie zatrudniania w projektach* określono, że z pracownikami CLKP można było zawrzeć umowy cywilnoprawne, jeżeli przedmiot umowy wykraczał poza obowiązki służbowe danego pracownika. Wskazać należy, że w § 2 ww. zarządzenia nie przewidziano, że istnieje możliwość podpisania umowy cywilnoprawnej także z pracownikami CLKP, w sytuacji gdy przedmiot umowy wykracza poza ich obowiązki służbowe. Biorąc pod uwagę powyższą niecisłość właściwe wydaje się doprecyzowanie w tym zakresie § 2 zarządzenia *w sprawie zatrudniania w projektach*. Za **nieprawidłowość** uznano określenie w zarządzeniu *w sprawie zatrudniania w projektach* możliwości zawierania z policjantami pełniącymi służbę w CLKP umów cywilnoprawnych. Powyższe stoi w sprzeczności z art. 108 w związku z art. 112 ustawy *o Policji* i § 6

pkt 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 19 grudnia 2011 r. w sprawie warunków otrzymywania przez policjantów dodatkowego wynagrodzenia za wykonywanie zleconych zadań wykraczających poza obowiązki służbowe³⁹. Z ww. przepisów wynika, że za wykonywanie zleconych zadań wykraczających poza obowiązki służbowe policjant otrzymuje dodatkowe wynagrodzenie, ale nie może być ono przyznawane w formie umowy cywilnoprawnej. Umowa cywilnoprawna może być zawarta z policjantem tylko w przypadku dodatkowego zajęcia zarobkowego wykonywanego poza służbą i to po uzyskaniu pisemnej zgody przełożonego. Przyczyną nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja przepisów. Powyższe skutkowało zawieraniem z policjantami pełniącymi służbę w CLKP umów cywilnoprawnych w ramach realizacji projektów.

W toku czynności kontrolnych szczegółowo zbadano 6 projektów realizowanych przez CLKP w okresie objętym kontrolą, w tym zawarte w ramach projektu umowy cywilnoprawne, karty czasu pracy oraz wystawiane na ich podstawie rachunki. Dane dotyczące podstaw zatrudnienia i wynagradzania osób w projekcie przedstawia poniższa tabela:

Nazwa projektu	<i>Genetyczny portret sprawcy oraz ofiary przestępstwa, opracowanie systemu do określenia wyglądu człowieka i pochodzenia biogeograficznego poprzez analizę DNA z wykorzystaniem sekwencjonowania o następnej generacji (NGS)</i>	<i>System oznaczania, ewidencjonowania oraz śledzenia obiegu materiału dowodowego z wykorzystaniem nowoczesnych technologii geoinformacyjnych</i>	<i>Wykorzystanie zaawansowanych programów statystycznych w rutynowej analizie profili DNA na potrzeby kryminalistyki</i>	<i>Kołowy Autonomiczny Namierzacz i Analizator „KANIA”</i>	<i>System monitorowania ścieków do wykrywania nielegalnych laboratoriów produkujących narkotyki syntetyczne</i>	<i>Wspólnie przeciwko przestępczości przez edukację</i>
Podstawa zatrudnienia/wynagrodzenia policjanta	Umowa zlecenie	Dodatkowe wynagrodzenie zgodnie z art. 108 ust. 1 pkt. 4 i art. 112 ustawy o Policji.	Dodatkowe wynagrodzenie nie zgodnie z art. 108 ust. 1 pkt. 4 i art. 112 ustawy o Policji.	Umowa zlecenie, umowa o dzieło	Umowa zlecenie	Dodatkowe wynagrodzenie zgodnie z art. 108 ust. 1 pkt. 4 i art. 112 ustawy o Policji.
Liczba zawartych umów, przyznanych dodatków, itp.	3	2	4	3	1	2
Podstawa zatrudnienia/wynagrodzenia pracownika	Umowa zlecenie		Nagroda Indywidualna	Umowa zlecenie, umowa o dzieło	Umowa zlecenie	Umowa zlecenie, dodatek specjalny
Liczba zawartych umów, przyznanych dodatków, itp.	3		3	3	2	3

³⁹ Dz. U. Nr 292, poz. 1723.

Podstawa zatrudnienia osoby spoza CLKP			Umowa zlecenie			
Liczba zawartych umów			1			

Biorąc pod uwagę powyższe, jako **nieprawidłowość** oceniono zawieranie z policjantami zatrudnionymi w CLKP umów cywilnoprawnych (umów zlecenia oraz umów o dzieło) na wykonywanie czynności w ramach projektów finansowanych ze środków publicznych lub innych źródeł finansowania. W przypadku policjantów dodatkowe wynagrodzenie powinno zostać przyznane na podstawie art. 108 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 112 art. ustawy o *Policji*.

[Dowód: akta kontroli Tom II, str. 252-458]

Z kolei pracownicy objęci próbą wykonywali w projektach czynności, które nie zostały ujęte w ich kartach opisów stanowisk pracy i które wykraczały poza zakres zadań wykonywanych w ramach posiadanego przez tych pracowników zakresu czynności, co stanowiło uzasadnienie do podpisania z nimi umów cywilnoprawnych.

Prawidłowo rozliczano czas pracy w ramach realizowanych projektów. Karty czasu pracy pozwalały ocenić ile czasu (w jakich godzinach w poszczególnych dniach) pracownicy CLKP poświęcali na realizację zadań w ramach projektów. Stanowiły one podstawę do wystawiania rachunków i wypłaty należnego wynagrodzenia.

[Dowód: akta kontroli Tom III, str. 8-259]

3.11. Zasadność zawierania umów cywilnoprawnych z pracownikami (innych niż z tytułu udziału w realizacji projektów).

W okresie objętym kontrolą w CLKP zawarto jedną umowę cywilnoprawną z pracownikiem. Dotyczyła ona wykonania analizy chemicznej 32 próbek gleby pod kątem obecności prochu bezdymnego, nitrocelulozy i nitrozwiązków aromatycznych technikami GC/MS i FTIR i sporządzenie sprawozdania z wykonanych badań. Zgodnie z wyjaśnieniami kierownika jednostki kontrolowanej pracownik w chwili wpływu zapytania z Instytutu Przemysłu Organicznego w Warszawie (IPO) o możliwość realizacji badań zawartości nitrocelulozy i jej form użytkowych w próbkach gleby, wykonywał bardzo pilne opinie dotyczące badań materiałów i urządzeń wybuchowych na zlecenie jednostek Policji, których przesunięcie nie było możliwe, a ponadto miał do bieżącej realizacji około 20 oczekujących opinii. Z uwagi na krótki termin realizacji umowy wskazany przez IPO, pracownik nie byłby w stanie wykonać badań bez opóźnienia już realizowanych opinii. Biorąc pod uwagę zakres i charakter badań dla IPO, zadanie to wymagało opracowania niestandardowej metody oznaczenia ilościowego nitrocelulozy w próbkach gleby, co wiązało się z dodatkowym, znacznym nakładem pracy. Z tego względu podjęto decyzję, że badania dla IPO będą realizowane przez tego pracownika na mocy odrębnej umowy wykonywanej po godzinach jego pracy, na co wyraził zgodę. Zatrudnienie pracownika na podstawie umowy cywilnoprawnej przy pracy tego samego rodzaju, co wynikająca ze stosunku pracy stanowi **nieprawidłowość**. Skutkiem było naruszenie przepisów prawa pracy, w tym przepisów o czasie pracy, ponieważ świadczenie tej samej rodzajowo pracy - co określona w umowie

o pracę - poza normalnym czasem pracy na podstawie umów cywilnoprawnych jest kontynuowaniem stosunku pracy w godzinach nadliczbowych. Powyższą umowę podpisał ówczesny kierownik CLKP Pan

[Dowód: akta kontroli – Tom II, str. 192-195, 231-233, Tom IV, str. S-12]

W CLKP zawierano także inne umowy⁴⁰ z pracownikami lub funkcjonariuszami, takie jak umowy sprzedaży książek, przeniesienia autorskich praw majątkowych do utworu naukowego, umowy o zakazie konkurencji czy umowa o odpowiedzialności za powierzone mienie. Umowy o przeniesienie autorskich praw majątkowych do utworu naukowego zawarte pomiędzy CLKP a autorem utworu naukowego przenosiły nieodpłatnie na Instytut całość praw autorskich majątkowych do utworu przynależnych autorowi. Umowa o odpowiedzialności za powierzone mienie dotyczyła pracowników zajmujących się obsługą kasową CLKP.

[Dowód: akta kontroli – Tom II, str. 186-230]

IV. Realizacja wybranego zamówienia publicznego.

Podstawę prawną realizacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę i instalację nowego systemu GC-MS (chromatograf gazowy sprzężony z detektorem mas) z autosamplerem do nastroików próbek ciekłych, prowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego, stanowiły ustawa *Prawo zamówień publicznych* oraz zarządzenie Nr 9 Dyrektora CLKP z dnia 27 maja 2014 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania *Regulaminu udzielania zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane w Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji*⁴¹ (w zakresie sporządzenia wniosku o wszczęcie postępowania i prac komisji przetargowej). Kontrolowane postępowanie zostało zarejestrowane w *Rejestrze wniosków w sprawach zamówień publicznych w 2017 roku*, zgodnie z § 4 ust. 3 regulaminu udzielania zamówień publicznych. Zamówienie zostało ujęte w *Planie zamówień publicznych Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji na 2017 r.*, a środki finansowe na jego realizację zabezpieczone w *Planie rzeczowo – finansowym CLKP na 2017 r.*

Wszczęcie ww. postępowania o zamówienie publiczne zostało poprzedzone wnioskiem o wyrażenie zgody na rozpoczęcie postępowania o udzielenie zamówienia. Wniosek ten był zgodny z określonym w regulaminie udzielania zamówień publicznych. Komisja przetargowa została powołana decyzją Dyrektora CLKP, co było zgodne z ww. regulacją wewnętrzną.

Szacowanie wartości zamówienia w postępowaniu odbyło się na podstawie art. 32 ustawy *Pzp*. Podstawą ustalenia wartości zamówienia było całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy bez podatku od towarów i usług. Wartość zamówienia oszacowano na kwotę 440 tys. brutto w oparciu o oferty, które wpłynęły do CLKP w ramach przetargu na zakup GC-MS do realizacji projektu pn. *System monitorowania ścieków do wykrywania nielegalnych laboratoriów produkujących narkotyki syntetyczne*. W lutym 2017 r. przeprowadzona została telefoniczna weryfikacja aktualnych cen wśród trzech firm oferujących tego typu sprzęt. Wartość zamówienia została ustalona 20 marca 2017 r.

[Dowód: akta kontroli – Tom IV, str. 157-164]

⁴⁰ W 2016 r. 58 umów, w 2017 r. 16 umów.

⁴¹ Zwane też dalej regulaminem udzielania zamówień publicznych.

Przedmiot zamówienia został opisany w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, z uwzględnieniem wymagań i okoliczności mogących mieć wpływ na sporządzenie ofert. Opis przedmiotu zamówienia (dalej OPZ) nie naruszał zasady uczciwej konkurencji, ponieważ wskazane wymagania techniczne mogło spełniać kilku wykonawców. Jak wyjaśnił kierownik jednostki kontrolowanej, zakup systemu/sprzętu o określonych parametrach w postępowaniu nr ZP-3/CLKP/2017 związany był z realizacją zadań wyszczególnionych w projekcie na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa finansowanym przez NCBR nr DOB-BIO7/21/01/2015 pt. *Kołowy Autonomiczny Namierzacz i Analizator „KANIA”*. Projekt zakładał konieczność opracowania metody analitycznej do identyfikacji wytypowanych substancji lotnych, przetestowania w warunkach laboratoryjnych próbników służących do poboru powietrza oraz utworzenia biblioteki danych chemicznych umożliwiających identyfikację wytypowanych substancji lotnych pobranych na włókna SPME. Określone w OPZ minimalne i maksymalne parametry sprzętu związane były ze specyfiką badań, które miały być prowadzone z wykorzystaniem powyższego sprzętu. Analizy obejmowały opracowanie metody, która będzie umożliwiała analizę próbek pobranych na włókna SPME z powietrza atmosferycznego z miejsca, co do którego będzie istniało podejrzenie, że jest tam prowadzona nielegalna produkcja narkotyków syntetycznych lub upraw konopi. Ze względu na to, że próbkowanie dokonywane ma być w pewnej odległości od miejsca produkcji, kluczową sprawą było osiągnięcie jak najniższych granic wykrywalności substancji charakterystycznych dla nielegalnej produkcji lub uprawy. Ponadto, sprzęt musiał umożliwiać jednoznaczne rozróżnienie śladowych ilości oznaczanych substancji w próbkach o bardzo bogatej matrycy – kilkanaście lub kilkadziesiąt substancji przeszkadzających, pochodzących z tła. Stąd też, wymóg dostawy chromatografu z dużą dokładnością ustawień parametrów był kluczowy. Nadzór nad procesem opracowania OPZ pełnił Kierownik Zakładu Chemii CLKP, który w porozumieniu z osobą merytorycznie odpowiedzialną za OPZ zaakceptował treść wniosku o realizację zamówienia nr 75/2017, w tym OPZ.

Opis przedmiotu zamówienia w trakcie postępowania był zmieniany dwukrotnie z uwagi na pytania i argumentację wykonawców zainteresowanych realizacją zamówienia. W związku z powyższym zmieniano Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia (dalej SIWZ). Zmiany dotyczyły parametrów, kryteriów oceny ofert i projektu umowy. Dokonane zmiany wprowadziły (dopuszczyły) korzystniejsze (szersze) rozwiązania w zakresie parametrów i kryteriów oceny ofert dla potencjalnych wykonawców. W trakcie postępowania zmieniono także termin składania ofert. Zmiany SIWZ, odpowiedzi na pytania, wyjaśnienia i zmiany treści SIWZ były zamieszczane na stronie internetowej. W związku ze zmianami sporządzano także ogłoszenia o zmianie ogłoszenia.

W SIWZ zawarte zostały wszystkie elementy wynikające z art. 36 ustawy *Prawo zamówień publicznych*. SIWZ została udostępniana m.in. na stronie internetowej CLKP oraz na tablicy ogłoszeń Instytutu od dnia zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych. W SIWZ właściwie określono: tryb postępowania, termin związania ofertą, kryteria oceny ofert i ich wagi oraz opis sposobu obliczania ceny. W SIWZ, zgodnie z art. 22-24 ustawy *Pzp* określono terminy składania ofert i realizacji zamówienia, warunki udziału w postępowaniu oraz opis ich spełniania, co zapewniało prawidłową realizację zamówienia.

W celu zagwarantowania CLKP wyboru najkorzystniejszej oferty w SIWZ wskazano kryteria cenowe z wagą 60 pkt oraz pozacenowe, tj. parametry dodatkowe takie jak dokładność ustawień ciśnienia (na dozowniku i detektorze: poniżej 0,01 psi) - waga 12 pkt, możliwość ogrzewania

detektora, kontrola temperatury w zakresie minimum 106-200° C lub zastosowanie innego rozwiązania umożliwiającego usuwanie zanieczyszczeń - waga 14 pkt, zakres pracy detektora MS-skanowanie od masy w przedziale 1) 20u- 10u 2) 10u-1u - waga 12 pkt.

[Dowód: akta kontroli – Tom V, str. 165-237]

W postępowaniu sporządzono oraz opublikowano ogłoszenie o zamówieniu, ogłoszenia o zmianie ogłoszenia, zawiadomienie o wyniku postępowania, ogłoszenie o udzieleniu zamówienia publicznego, co było zgodne z postanowieniami ustawy *Pzp*.

Umowa nr 65/ZP-3/CLKP/2017 zawarta 25 maja 2017 r. w sprawie zamówienia publicznego została sporządzona zgodnie z postanowieniami art. 139-140 i art. 142 ustawy *Pzp* i zawarta w terminie związania ofertą oraz w terminie określonym art. 94 ustawy *Pzp*. Była ona zgodna z postanowieniami SIWZ oraz z załączonym do niego wzorem umowy. Realizacja przedmiotu zamówienia przebiegała zgodnie z postanowieniami umowy. Umowę zawarto na kwotę 368 840, 00 zł brutto. W umowie zawarte zostały postanowienia chroniące interesy zamawiającego.

Instytut zgodnie z postanowieniami umowy, dokonał odbioru przedmiotu zamówienia. W przypadku kontrolowanego postępowania nie były naliczane kary umowne (przedmiot umowy został odebrany w całości i bez zastrzeżeń). Zamówienie zostało zrealizowane w określonym przez zamawiającego terminie. Po zawarciu umowy nie wystąpiły przypadki zwrotu zakupu ani jego części w ramach udzielonej gwarancji.

W okresie objętym kontrolą Instytut terminowo sporządzał i przekazywał⁴² roczne sprawozdania o udzielonych zamówieniach, co było zgodne z postanowieniami art. 98 *Pzp*. Zakres informacji zawartych w sprawozdaniu, jego wzór oraz sposób przekazywania, były zgodne z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania.

[Dowód: akta kontroli – Tom V, str. 1-425]

V. Zalecenia i wnioski.

W celu usunięcia nieprawidłowości oraz usprawnienia funkcjonowania kontrolowanej jednostki wnoszę o:

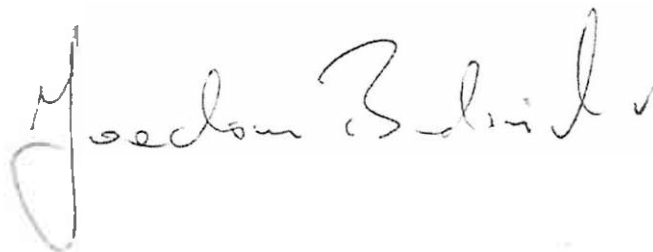
1. Podjęcie działań mających na celu prowadzenie w Instytucie badań naukowych oraz określenie w regulaminie organizacyjnym komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za realizację tego zadania.
2. Wprowadzenie w Instytucie regulacji wewnętrznych określających zasady przeprowadzania naborów na stanowiska inne niż naukowe, które zapewniłyby przejrzystość w zakresie dokonywanych wyborów pracowników, a także umożliwiłyby pozyskiwanie doświadczonej kadry do realizacji specjalistycznych zadań.
3. Wyodrębnienie w strukturze CLKP stanowisk z podziałem na kategorie wskazane w art. 39 ust. 1 pkt 1, 3-7 ustawy o *instytutach badawczych*.

⁴² Roczne sprawozdania o udzielonych zamówieniach przekazano w dniu 28 lutego 2017 r. (za 2016 r.) i 2 lutego 2018 r. (za 2017 r.).

4. Wprowadzenie w Instytucie regulacji dotyczącej dodatkowych kwalifikacji na stanowiskach badawczo-technicznych, w taki sposób aby:
 - a) jasno z niej wynikało, że wymagania te ustalił Dyrektor Instytutu;
 - b) jej stosowanie dotyczyło wszystkich osób zajmujących stanowiska badawczo-techniczne.
5. Dokonywanie ocen pracowników badawczo – technicznych zgodnie z przyjętymi terminami, tak aby kierownik jednostki kontrolowanej posiadał aktualną wiedzę na temat oceny pracowników badawczo-technicznych w zakresie ich dorobku naukowego i technicznego.
6. Rozważanie aktualizacji regulacji wewnętrznych dotyczących dokonywania ocen pracowników badawczo-technicznych poprzez doprecyzowanie sytuacji, w których ocena pracownika mogłaby być dokonywana rzadziej niż raz na 2 lata lub stosowanie przyjętych obecnie zasad oceniania w stosunku do wszystkich pracowników badawczo – technicznych, w tym także przebywających na urloпах macierzyńskich, rodzicielskich czy innych formach usprawiedliwionej długotrwałej nieobecności.
7. Bezwzględne, każdorazowe i niezwłoczne zawieranie umów o zakazie konkurencji z osobami zajmującymi stanowiska określone w ustawie o *instytutach badawczych*, tak aby zagwarantować zabezpieczenie interesów pracodawcy przed działalnością konkurencyjną pracowników.
8. Zapewnienie przejrzystego systemu nagradzania pracowników oraz funkcjonariuszy poprzez każdorazowe poprzedzanie ich stosowanymi uzasadnieniami, określającymi faktyczne osiągnięcia pracowników w ocenianym okresie.
9. Każdorazowe poprzedzanie zawierania umów cywilnoprawnych stosowną analizą karty służby/zakresu obowiązków oraz czynności określonych umową cywilnoprawną w celu uniknięcia zawierania umów cywilnoprawnych na te samo rodzajowo czynności, co wynikające z obowiązków służbowych/pracowniczych.
10. Dokonanie zmian w regulacjach wewnętrznych CLKP w zakresie zatrudniania i wynagradzania pracowników/policjantów przy realizacji projektów finansowanych lub współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych, poprzez określenie innych form niż umowy cywilnoprawne, w jakich pracownicy/policjanci mogliby otrzymywać dodatkowe wynagrodzenie za wykonywanie zadań zleconych wykraczających poza obowiązki służbowe.
11. Zachowanie należytej staranności przez osoby sporządzające karty opinii/ekspertyz wykonywanych w CLKP, a także osoby dokonujące księgowania oraz opisujące dowody księgowe, w celu wyeliminowania występujących w ww. dokumentach braków i pomyłek.
12. Opracowywanie i formułowanie najistotniejszych planów działania Instytutu na dany rok, tak aby były zgodne z dyspozycją art. 24 ust. 1 pkt 1 ustawy o *instytutach badawczych*.

* * *

Na podstawie art. 49 ustawy o kontroli proszę o przedstawienie w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Jacek B. B. B." with a checkmark at the end.

Wykonano w 2 egz.:

Egz. nr 1 – Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji

Egz. nr 2 – aa

Sporządził/wykonał: Zespół kontrolerów MSWiA.